SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 38, П'ЯТНИЦЯ, 20 ВЕРЕСНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 38, FRIDAY, SEPTEMBER 20, 2013 $1.00

Річні наради СФУЖО відбулися у Львові

ЛЬВІВ. – 18-19 серпня у приміщенні Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львівська Політехніка" (МІОК) відбулися річні наради Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

25 делеґатів та гостей з 12 складових організацій СФУЖО прибули в Україну, щоб узяти участь у цих щорічних нарадах. До делеґатів долучилося понад 30 гостей з України, які з цікавістю ознайомилися з багатогранною діяльністю СФУЖО та її складових організацій.

Голова СФУЖО Орися Сушко офіційно відкрила річні наради привітальним словом. Делеґатів та гостей привітали директор МІОК Ірина Ключковська, проректор Національного університету „Львівська Політехніка" Богдан Моркляник, а дещо згодом – президент Світового Конґресу Українців Євген Чолій. Надіслали привіти ректор Національного університету „Львівська Політехніка" Юрій Бобало, голова Львівської обласної державної адміністрації Віктор Шемчук і попередня почесна голова СФУЖО Оксана Соколик.

Гимн України урочисто пролунав у виконанні Народного ансамблю бандуристок „Заспів" під керівництвом Христини Залуцької.

Голова СФУЖО О. Сушко виступила з докладним звітом про діяльність Федерації з жовтня 2012 року по серпень цього року. Делеґати і гості схвалили цей звіт дружними оплесками.

Особливе враження залишили по собі звіти представників складових організацій СФУЖО. Багато делеґатів представили звіти у вигляді презентацій та коротких відео-кліпів.

(Закінчення на стор. 1)

Делеґати та гості річних нарад Світової Федерації Українських Жіночих Організацій у Львові.

13 років Україна без незалежного журналіста Георгія Ґонґадзе

КИЇВ. – 16 вересня минуло 13 років від викрадення і загибелі незалежного українського журналіста Георгія Ґонґадзе. Ця трагічна дата стала Днем пам'яті усіх загиблих українських журналістів. У столиці, Львові, Донецьку, Рівному, Керчі, Кременчузі, Луцьку, Чернівцях, Чернігові, Херсоні і Дрогобичі відбулися віча пам'яті Г. Ґонґадзе. На цих акціях не було ніякої партійної символіки, до них приєднувалися всі громадяни, які обстоюють свободу слова та демократію в Україні.

Зокрема у Львові сотні осіб зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, поставили запалені лямпадки і портрет Г. Ґонґадзе біля підніжжя монумента, а на площі виклали свічками слово „Гія". Під свічками до підніжжя пам'ятника прикріпили листки з прізвищами тих журналістів, що загинули за часи незалежної України.

Після того, як присутнім нагадали обставини загибелі Г. Ґонґадзе, учасники акції вшанували його пам'ять хвилиною мовчання, відтак взяли в руки лямпадки та пішли до дерева, висадженого в пам'ять про журналіста його друзями на проспекті Свободи.

Відомо, що Г. Ґонґадзе, непохитному правдолюбцеві, вже стоїть і пам'ятник, але чи можна вважати, що злочин проти чесної людини став повчальною наукою для українського суспільства, коли все ще на волі перебувають замовники цього вбивства. Отже, чи змінилася суть взаємин „журналіст – держава"?

За даними Інституту масової інформації, тільки протягом липня цього року було зареєстровано 10 випадків фізичної аґресії – нападів, побиття, пошкодження майна – проти працівників засобів масової інформації. Згідно зі звітом Генеральної прокуратури, протягом січня-липня цього року за 171-ою статтею Кримінального кодексу України („Перешкоджання законній професійній діяльності журналіста") було зареєстровано 117 справ. Але лише три справи дійшли до суду.

То чи можна дивуватися з того приводу, що судового процесу досі уникають високопоставлені особи, котрі безпосередньо були причетні до викрадення і вбивства Г. Ґонґадзе, зокрема колишній Президент Леонід Кучма? В інтерв'ю для радіостанції „Ехо Москви" в лютому цього року заступник Генерального прокурора України Ренат Кузьмін недвозначно підтвердив: „У нас є досить доказів про причетність Кучми до злочину проти Ґонґадзе". Проте справі не дають дальшого ходу, бо в цьому, очевидно, не зацікавлена сьогоднішня влада в Україні.

Система, яка вбила Г. Ґонґадзе, не ліквідована, подібне може трапитись і сьогодні. Про це в ексклюзивному інтерв'ю для Радіо „Свобода" заявила вдова загиблого журналіста Мирослава Ґонґадзе. Вона переконана, що рано чи пізно за цей злочин мають бути покарані не лише виконавці, й замовники.

„Я б хотіла. перш за все, віддати належне усім, хто долучився до розслідування справи і завдяки кому сьогодні принаймні виконавці вбивства Георгія перебувають за ґратами. На жаль, покищо лише троє. Генерал [Олексій] Пукач, якому ухвалено вирок, досі перебуває у Києві, посилаючись на те, що вивчає матеріяли справи. Коли матеріяли своїх справ довго вивчали Тимошенко чи Луценко, то їх за це посадили за ґрати, а реальний вбивця вже нібито пів року читає справу, з наміром апелювати до Верховного суду. Для мене така позиція Генеральної прокуратури є не просто дивною, складається враження, що хтось в органах продовжує захищати генерала Пукача, щоб той уникнув покарання. Підозрюваний у замовленні вбивства, президент Кучма, залишається підозрюваним, з нього не зняті звинувачення. Рано чи пізно, я переконана, покарані будуть усі", – сказала М. Ґонґадзе.

Вона підкреслила, що сьогодні перед українським суспільством стоять нові виклики. Побиття та напади на журналістів в Україні тривають, тому у 2013 році Україну можуть назвати невільною країною. „У нас, – сказала

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

З. Бжезинський – про вибір України

ВАШІНҐТОН. – Провідний американський геостратег Збіґнєв Бжезинський заявив 16 вересня, що Україна ризикує стати „провінцією" Росії, якщо наслідуватиме приклад Вірменії, яка після домовленостей щодо підписання угоди про асоціяцію з Евросоюзом все ж хитнулася у бік Митного союзу, після чого в ЕС заявили, що угоду не буде підписано. На думку З. Бжезинського, Митний союз має більше політичних мотивів, ніж економічних, його сутність полягає в спробі підкорити одну за другою незалежні сьогодні пострадянські країни. Україна в цьому контексті є найбільшим „трофеєм". „Українці мають визначитися, чи їм бути знову провінцією у складі Росії", – сказав експерт. *(„Німецька хвиля")*

Україна не готова до ЕС

КИЇВ. – Директор Інституту евроатлантичного співробітництва Олександер Сушко заявив 17 вересня, що Україна не готова до підписання Угоди про асоціяцію з Европейського союзом, оскільки три умови ЕС ще не виконані. Верховна Рада повинна ухвалити закони щодо змін до виборчого законодавства і про прокуратуру. Третє проблемне питання – за Президентом. Без звільнення Юлії Тимошенко розмови про асоціяцію будуть марними. „Йдеться про подолання наслідків вибіркового судочинства, і тема Юлії Тимошенко залишається ключовою", – зазначив О. Сушко. *(Радіо „Свобода")*

Колишній „реґіонал" – проти партії

КИЇВ. – Народний депутат з фракції Партії Реґіонів Ігор Марков був позбавлений мандата депутата за фальшування виборів, після чого заявив 17 вересня про неминучий крах Партії Реґіонів у зв’язку зі зміною зовнішньополітичної риторики, повідомив, що депутатам-реґіоналам доплачують за голосування по 5,000 дол., на них чинять тиск та прослуховують їхні телефони. *(Радіо „Свобода")*

Почали добувати сланцевий газ

ХАРКІВ. – Компанія „Royal Dutch Shell" та уряд України 12 вересня підписали угоду про розвідку та видобуток сланцевого газу на Юзівській площі в Харківській і Донецькій областях. Перший вільний газ очікується отримати наприкінці наступного року, а промисловий видобуток може розпочатися вже з 2015 року. Запаси родовища оцінюються у 4 трлн. кубічних метрів. *(Бі-Бі-Сі)*

Повінь на Одещині

ОДЕСА. – 12-13 вересня через тривалий сильний дощ сталося підвищення рівня води у річках Анчорак та Когильник. Внаслідок цього у п’яти поселеннях области підтоплено близько 200 приватних будинків і припинене постачання електрики та води. Станом на 13 вересня було відселено на гумових човнах понад 570 осіб. Жертвами негоди стали двоє людей. *(Бі-Бі-Сі)*

Найкращі книги року

ЛЬВІВ. – 13 вересня відбулася одна з ключових подій Форуму видавців у Львові: церемонія вручення премії „Найкраща книга Форуму-2013". Її отримали одразу три видання – „Фізика майбутнього" Мічіо Кайку, альбом „Малевич" Жан-Клода Маркаде і книга поезій „П’ятикнижжя" Григорія Чубая. 20-ий Форум видавців офіційно відкрився 12 вересня. Окрім нагородження найкращих книг, на церемонії також вручили багато інших відзнак від організаторів та львівської влади. *(Бі-Бі-Сі)*

Українка була найшвидшою

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – В місті 15 вересня в 36-ий раз відбувся напівмаратон „Rock'n' Roll Philadelphia", у якому брали участь 22 тис. спортовців. Перемогла серед жінок українка з Бердичева Людмила Коваленко. Вона встановила новий особистий рекорд і рекорд України – 68 хвилин і 57 секунд. Л. Коваленко 24 роки. Вона – срібний призер Чемпіонату Европи з легкої атлетики у бігу на 5,000 метрів, учасниця Олімпійських ігор у Лондоні. *(„Укрінформ")*

Встановили пам’ятник козакові УНР

Павло Подобєд

ОЗЕРЯНИ, Тернопільська область. – 28 серпня Благодійний фонд „Героїка" відкрив пам’ятник на могилі козака 3-го Кінного полку Армії Української Народної Республіки Сергія Кравченка. Подія зібрала сільську громаду та гостей з Тернополя і Києва. Почесна варта була в однострoях Армії УНР.

„Смерть козака у бою бачив командир Залізної дивізії генерал-хорунжий Олександр Удовиченко, який написав спогад про побратима. Завдяки цій публікації ми розшукали точне місце поховання", – розповів доброволець „Героїки" Володимир Бірчак.

Перший пам’ятник воякові був виготовлений з каменю і встановлений невдовзі після його загибелі. Після Другої світової війни хрест знищили комуністи. Новий пам’ятник споруджено зусиллями жертводавців і добровольців фонду.

Дослідникам не вдалося відшукати нащадків С. Кравченка у його рідному селі Бабчинці Вінницької области. Рід Кравченків зник в час Голодомору та політичних репресій 1930-их років.

Відкриття пам’ятника на могилі козака Сергія Кравченка. (Фото: Руслан Телінський)

В Одесі нагодували голодних

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Юнаки і дівчата, що об’єдналися у молодіжному клюбі „Православне покоління", стали опікунами потерпаючих від холоду й голоду жебраків та інших представників так званого „соціяльного дна". Кожної суботи й неділі біля залізничного двірця активісти клюбу вже понад два роки роздають безплатні обіди.

Ініціятором акції став молодий лікар Сергій Фернандес. Відвідують клюб люди віком від 18 до 35 років. Нинішнім керівником клюбу є директор недільної школи Артем Томкевич, якому С. Фернандес передав цю посаду, коли працював над дисертацією. Правою рукою керівника є Тамерлан Банура. Він вважає головним завданням клюбу відвідування дитячих будинків, притулків, тюрем, годування голодних.

На відміну від тих благодійних організацій та служб соціяльної допомоги, які згадують про обділених долею співвітчизників лише з настанням лютих морозів, активісти „Православного покоління" опікуються ними цілорічно, годують до 200 осіб. Як зазначив Т. Банура, перед трапезою і після неї читають молитву „Отче наш", ведуть настановчі бесіди. Відвідувачі стали менше лаятися, ніхто не палить під час обіду, привчилися ставати в чергу і пропускати вперед інвалідів, людей похилого віку та дітей.

Юні волонтери заздалегідь домовляються між собою, хто приготує борщ, а хто кашу, якою буде салата. Обов’язкові солодощі, фрукти, компот або чай. Усе, що вони приносять, приготовлено власними руками, куплено на власні гроші і видається безпосередньо з рук у руки. Лише незначну дещицю витрат покривають за рахунок пожертв з поблизького монастиря. Одесити можуть просто прийти на Привокзальну площу в обідню пору і передати свою пожертву.

Обіди біля залізничного двірця. (Фото: Сергій Горицвіт)

13 років Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

М. Ґонґадзе, – є лише один засіб боротьби проти свавілля влади – наша професійність і наша солідарність. Ті, що сьогодні публікують сенсаційні плітки, зжовчують телета радіоетери, мали б усвідомити, що будують суспільство, змішане на брехні та бруді.. Рано чи пізно це болото поглине їх самих.Ті ж, що намагаються нести правду, відстоюють честь професії, протидіють свавіллю, повинні об’єднуватися. Лише захищаючи, підтримуючи і надихаючи один одного, ми зможемо змусити владу нас поважати.Тому, як і 13 років тому, в цей день я хочу закликати до солідарности і підтримки один одного. І ще раз подякувати тим, хто повернувся обличчям до правди і намагається у непростих умовах залишатись чесним перед суспільством і перед собою".

(„День", „Дзеркало тижня", „Кореспондент", Радіо „Свобода")

IV міжнародний конґрес до 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка

ЛЬВІВ. – 22-24 серпня у Львові відбувся IV міжнародний конґрес до 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. За його програмою було проведені дві міжнародні науково-практичні конференції – „Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті" і „Тарас Шевченко та кобзарство", учасниками яких були понад 400 науковців з України та багатьох країн світу.

Про ці події написали до „Свободи" професор Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Ганна Карась та професор Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка Ірина Зінків, повідомлення яких вміщено нижче.

Ганна Карась

Якщо перша конференція зосередила увагу на питаннях освіти, культури, мистецтва, церкви в діяспорі, то друга – на етногенезі українського народу крізь призму творчости Тараса Шевченка та кобзарів. Тема „Тарас Шевченко та кобзарство" впродовж трьох днів розкривалася насамперед у виступах науковців з літератури, філософії, історії, культурології, мистецтвознавства, психології, частина з яких доповнювалася звуковими та відеозаписами, світлинами, книжковими виданнями.

Професор Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Віолета Дутчак доповідь про Шевченкіяну бандуристів українського закордоння ілюструвала звукозаписами бандуристів Зеновія Штокалка (США) і Володимира Луцева (Велика Британія).

Професор цього ж університету Ганна Карась доповідь про дискографію музичної Шевченкіяни в українській діяспорі збагатила звукозаписами Модеста Менцинського, Іри Маланюк, Йосипа Гошуляка, фраґментів з ораторії Мар'яна Кузана „Неофіти", презентацією власної щойно виданої монографії „Музична культура української діяспори у світовому часопросторі XX ст.".

Кобзар Михайло Коваль з Черкащини, виступивши з темою „Етногенеза українського народу крізь призму творчости Т. Шевченка та кобзарів" виконав думу „Кавказ". Викладач Університету ім. Адама Міцкевича у Познані (Польща) Анна Хранюк представила роботи з польськими студентами „Пісні на слова Т. Шевченка у супроводі бандури". Голова Львівського обласного відділення Національної спілки кобзарів України Богдан Жеплиський та референт Українського Католицького Університету Дарія Ковальчук презентували енциклопедичний словник „Українські кобзарі, бандуристи, лірники".

Наукові повідомлення чергувалися з концертними виступами бандуристів. Заслужений артист України Дмитро Губ'як, вихованець знаного бандуриста Василя Герасименка, заграв харківським способом на бандурі, зробленій руками свого учителя. Він виконав твори Йогана-Себастьяна Баха, Дмитра Бортнянського та інші. Викладач катедри народних інструментів Одеської державної музичної академії ім. Аноніни Нежданової Георгій Матвіїв провів майстер-кляс „Нові прийоми гри на бандурі". Марина Залізняк з Вінниці презентувала підручник „Букварик для кобзарика", ілюструючи досягнення запропонованої методики грою наймолодшої учасниці, 4-річної Софійки Васюк та власним твором „Дума про Голодомор".

Бандурист Михайло Коваль. (Фото: Ганна Карась)

У програмі була презентація реконструйованого торбана і гра на ньому Юрія Фединського з Харкова. Більшість присутніх вперше в житті почули звучання цього унікального музичного інструмента, на якому грав гетьман Іван Мазепа, а Т. Шевченко мав їх кілька. Однак, залишається відкритим питання: „А чи грав Тарас на торбані?". Наймолодші учасниці – С. Васюк з Вінниці та Леся Гальчук з Коломиї продемонстрували вправність гри на бандурі й артистичні якості.

Ірина Зінків

24 серпня в Концертному залі ім. Станіслава Людкевича відбулась урочиста академія „…Землякам моїм в Україні і не в Україні", яка стала завершальним акордом IV міжнародного конґресу.

Вступне слово виголосила директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львів-

(Закінчення на стор. 4)

Учасники конференції „Тарас Шевченко та кобзарство". (Фото: Ганна Карась)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Визначено пам'ятні дати

КИЇВ. – Верховна Рада 17 вересня ухвалила постанови про відзначення на державному рівні пам'ятних дат, зокрема 100-річчя з часу заснування Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, 100-річчя від дня народження письменника Платона Воронька, 150-річчя з дня народження Михайла Коцюбинського, 120-річчя від дня народження Олександра Довженка, 950-річчя заснування міста Берегова та 70-річчя визволення Нікополя від німецьких загарбників. *(„Укрінформ")*

Нелеґальне вугілля

ЛУГАНСК. – Прокуратура области 16 вересня заявила позови до суду за незаконне використання надр на 38 млн. грн. Виявлено випадки незаконного видобутку вугілля на території Перевальського та Антрацитівського районів. Йдеться про так звані „копанки" – нелегальні підприємства з видобутку пластів вугілля, що лежать на глибині до кількох десятків метрів від поверхні землі. За останні кілька років нелеґальний видобуток вугілля набув промислових маштабів з використанням важкої імпортної техніки. *(„Укрінформ")*

Засуджений „фастівський маніяк"

ФАСТІВ, Київська область. – 13 вересня засуджено до довічного ув'язнення серійного вбивцю і ґвалтівника, який протягом п'яти років вбив дев'ять жертв, серед яких були дорослі жінки та неповнолітні дівчата. 46-річний чоловік був неодружений, не працював та сильно пиячив. Своїх жертв душив або вбивав ножем. Не пожалів маніяк і власної падчерки. 27 серпня в Житомирській в'язниці помер від серцевого нападу серійний вбивця Анатолій Оноприєнко, який відбував довічне покарання. В 1996 році він був засуджений за вбивство 52 осіб. *(„TCH.ua")*

Збанкрутувала єдина сірникова фабрика

РІВНЕ. – Господарський суд Рівненської области 28 серпня визнав банкрутом єдиного державного виробника сірників в Україні – Рівненську сірникову фабрику. Суд призупинив господарську діяльність підприємства і почав ліквідаційну процедуру. Фабрика експортувала свою продукцію в країни Балтії, Польщу і Румунію. *(УНІАН)*

Спалив шість авт

КИЇВ. – Печерський суд 17 вересня оголосив вирок 20-річному безробітному киянинові, який з хуліганських мотивів підпалив шість авт у центрі міста. У ніч на 10 травня засуджений, перебуваючи у нетверезому стані, облив авта легкозаймистою речовиною та підпалив їх. Його засуджено на п'ять років позбавлення волі. У 2011 році його вже притягали до кримінальної відповідальности за подібний злочин. *(УНІАН)*

Напади на журналістів

КИЇВ. – Виконавчий директор Інституту масової інформації Оксана Романюк повідомила 16 вересня про результати спільного дослідження низки журналістських організацій, згідно з яким кількість нападів на журналістів та перешкоджань їхній діяльності стрімко зросла і нині є у п'ять разів більшою, ніж п'ять років тому. Найактивнішими аґресорами щодо журналістів є „силовики" й приватні особи. У 2013 році за вісім місяців зафіксовано 54 випадки нападів, погроз, різноманітних побиттів і 89 випадків перешкоджань. *(Радіо „Свобода")*

ЦВК не дозволила референдум

КИЇВ. – Центральна виборча комісія 17 вересня відмовила в реєстрації ініціятивній групі з проведення референдуму про вступ України до Митного союзу, одним з членів якої є провідник Комуністичної партії України Петро Симоненко. 8 вересня на стадіоні „Спартак" відбулися збори громадян щодо проведення референдуму про вступ до Митного союзу, організовані Комуністичною партією України. *(„Українські новини")*

АМЕРИКА І СВІТ

США – не світовий жандарм

ВАШІНҐТОН. – Виступаючи увечорі 10 вересня у Білому Домі зі зверненням до американського народу, Президент Барак Обама сказав, що не хоче, аби США були світовим жандармом, але також не може допустити, щоб уряд Президента Сирії Башара Асада чи будь-якого іншого диктатора порушував норми міжнародного права. Потреба втрутитися у сирійський внутрішній конфлікт визріла після того, як розвідка надала безсумнівні докази, що саме режим Б. Асада застосував хемічну зброю у тому конфлікті. „Після детальної аналізи я вирішив, що в інтересах національної безпеки США – відповісти на застосування хемічної зброї режимом Асада прицільним ударом. Якщо ми не будемо діяти, то режим Асада не матиме спонук припинити застосування хемічної зброї", – підкреслив Президент США. Проте, усвідомлючи, що нова збройна акція не була б популярною серед американців після недавніх воєн в Іраку та Афганістані, Б. Обама готовий розглядати варіянти розв'язання сирійської кризи дипломатичним шляхом, зокрема ініціятиву Росії щодо передання сирійської хемічної зброї під міжнародну контролю. *(„Голос Америки")*

Гинуть мирні люди

ДАМАСК, Сирія. – 10 вересня бойовики радикального ісламістського руху „Фронт аль-Нусра", захопивши алавітське селище поблизу міста Хомса, вбили 12 мирних мешканців. Серед жертв були жінки і старші віком люди. Причина цього чергового злочину залишається невідомою. Одна з версій припускає, що бойовики помстилися тим мешканцям селища, котрі підтримували урядове військо. Рух „Фронт аль-Нусра" дотримується сунітської течії ісляму і має зв'язки з „Аль-Кайдою". Бойовики руху вважають алавітів, котрі належать до шиїтської течії, своїми ворогами. Теперішній Президент Сирії Башар Асад також є алавітом. *(Інтерфакс-Україна)*

Москва тисне на Молдову

КИШИНІВ, Молдова. – 10 вересня російський Державний комітет з нагляду за якістю продуктів цілком заборонив постачання молдавських вин до Росії. Офіційна причина – претензії щодо якости. В Молдові це сприйняли як один зі способів політичного тиску з боку Москви, котрий вона застосовує до колишніх совєтських республік, зокрема до України. Коментуючи цей крок, Президент Молдови Ніколае Тімофті сказав: „Дії російської сторони є недружніми, нехристиянськими, не братськими. Якщо Москва вдається до подібних важелів, щоб Молдова була разом з Росією, то у відповідь ми будемо вживати заходів, щоб знайти альтернативні джерела газу, а також інші ринки збуту". *(„Дзеркало тижня")*

Европа бачить російський тиск

СТРАСБУРҐ, Франція. – 12 вересня Европейський парлямент ухвалив резолюцію, в якій називає неприйнятним тиск Росії на країни „Східного партнерства" і закликає Европейську комісію конкретними діями підтримати ті країни. За документ висловилися всі головні політичні партії парляменту. У тексті резолюції Европарлямент „чітко наголошує, що вільний вибір країн „Східного партнерства", який не має жодного неґативного впливу на торгівлю з Росією, не повинен приводити їх до таких тяжких наслідків, як торговельні заходи з боку Росії, візова політика, мобільність працівників, втручання у заморожені конфлікти". *(Радіо „Свобода")*

Маріґвана для хворих дітей

ТРЕНТОН, Ню-Джерзі. – 10 вересня губернатор штату Кріс Крісті підписав закон, згідно з котрим лікарі дістануть дозвіл призначати хворим дітям лікарства, що містять у собі маріґвану. Прихильники цього закону сподіваються, що це збільшить можливості медицини. Все ж закон передбачає, що призначення лікарств з маріґваною повинне бути схвалене не лише лікарем, але й психіятром. Новий закон також скасовує обмеження на кількість видів маріґвани, котрі можна леґально вирощувати в межах штату. Раніше був чинним дозвіл на культивування тільки трьох сортів. *(„Кореспондент")*

IV міжнародний...

(Закінчення зі стор. 3)

ська Політехніка" Ірина Ключковська.

У концерті, який організувала Заслужений діяч мистецтв України Оксана Герасименко, взяли участь провідні бандуристи України, представники львівського й полтавського кобзарського цехів, фолкльорно-етнографічні ансамблі та учні дитячих музичних навчальних закладів.

Концерт розпочався виступом дуету бандуристів – Заслуженого артиста України Дмитра Ґуб'яка та Олександра Жатковського. З власною піснею на слова Тараса Шевченка виступив соліст капелі бандуристів „Карпати" Тарас Дороцький. Бенкетний кант „Пийте, браття, попийте", акомпаніюючи собі на кобзі, презентував артист Львівського академічного театру ім. Леся Курбаса Юрій Селецький.

Справжнім відкриттям концерту стало виконання Ніною Ревою з Полтавщини „Крячківських плачів" у супроводі торбану Юрія Фединського (власного виготовлення). Учасниці народного ансамблю з Крячківки – дует Н. Реви та Надії Роздабари, до яких приєдналась лавреат Національної премії ім. Т. Шевченка Наталія Половинка, виконали народну пісню „Голуби".

Потім виступили молодий львівський бандурист Богодар Баглай, Д. Ґуб'як, Заслужений артист України Тарас Лазуркевич – вихованці проф. Василя Герасименка. Вони грали на бандурах харківського типу. Яскраво прозвучала в'язанка народних танців в аранжуванні Д. Ґуб'яка, яку виконав бандурний квінтет у складі Д. Ґуб'яка, Т. Лазуркевича, Назара Куцевича, О. Жатковського та Б. Баглая.

У виконанні жінок-бандуристок – Народної артистки Людмили Посікіри, Віолети Дутчак та Наталії Воробей прозвучали вокальні твори українських композиторів на слова Т. Шевченка. Витонченою була інтерпретація творів Г. Хоткевича та Оксани Герасименко квартетом бандуристок „Львів'янки" у складі Оксани Коломієць, Лесі Стефанко, Ірини Плахтій та Олени Ніколенко. Композицію О. Герасименко „Сповідь" вони виконали разом з струнним квартетом.

9-річна Леся Гальчук та Софійка Васюк викликали захоплення слухачів. Л. Гальчук – вихованка викладача Оксани Рудик в Коломийській дитячій музичній школі, лавреат Всеукраїнського фестивалю „Чарівна бандура".

Софія Васюк. (Фото: Володимир Саквук)

С. Васюк навчається у Дитячій музичній студії при Вінницькому училищі культури та мистецтв ім. Миколи Леонтовича у педагога Марини Залізняк. На конференції М. Залізняк презентувала свій авторський навчальний посібник „Букварик для кобзарика" та учнівський зошит „Барвисті співаночки". С. Васюк грає на дитячій бандурі з барвистим декором в стилі петриківського розпису, який виконала народна майстриня Олена Книжник.

Завершальним пунктом програми став виступ капелі бандуристів „Карпати" Українського товариства сліпих (керівник – Заслужений діяч мистецтв України Ярослав Мелех). Пісня Данила Крижанівського „Реве та стогне Дніпр широкий" у виконанні капелі, всіх учасників концерту та присутніх у залі разом з президентом Світового Конґресу Українців Євгеном Чолієм стала гідним завершенням академії.

Капеля „Карпати" відзначила своє 60-ліття

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 14 червня капеля бандуристів „Карпати" Українського товариства сліпих (УТОС) відзначила своє 60-ліття урочистим концертом в Палаці культури ім. Гната Хоткевича. Це єдиний у світі музичний колектив інвалідів зору. Заснована капеля при клюбі Львівського навчально-виробничого підприємства УТОС у червні 1953 року.

Фундатором її був Юрій Данилів, учень відомого в Галичині кобзаря Юрія Сінґалевича. Пізніше капелю очолювали Дмитро Котко, Юліян Вовк.

У 1990-2007 роках колектив побував з концертами в усіх реґіонах України, а також у Чехії, Словаччині та Польщі, брав участь у 35 реґіональних всеукраїнських та міжнародних фестивалях. У творчому доробку капелі – духовна музика, колядки, твори на вірші Тараса Шевченка, чумацькі, козацькі, стрілецькі пісні, твори закордонних та українських композиторів.

Капеля бандуристів „Карпати". (Фото: Facebook)

НА ТЕМУ ДНЯ

У Кремль повертається „видатний розум"

Петро Часто

Якісно нова ситуація: Президент Віктор Янукович веде Україну до асоціяції з Европейським союзом. Веде настільки однозначно, без оглядки на Москву, що рішуче придушив антиевропейський бунт у Партії Реґіонів. Один з відвертих аґентів Москви, Ігор Марков, навіть позбувся депутатського мандата. Як так далі піде, цей новий вітер змете з проевропейської дороги й по вуха заплямованих догоджанням Кремлеві Міністра освіти Дмитра Табачника і не менш огидного у своєму україножерстві депутата Верховної Ради Вадима Колесніченка. Ще два-три місяці тому такий розвиток подій здавався неймовірним. А річ тут, мабуть, у тому, що у великій політиці далеко не все спливає на поверхню, багато чого діється „не для преси", за лаштунками. І те, що звідти раптово визирне, насправді має свою логіку і причинний зв'язок.

Цю дотепер невластиву „реґіоналам" логіку добре пояснив в інтерв'ю для Радіо „Свобода" колишній Президент України Віктор Ющенко: „Що дає путінська Росія? Політичну ізоляцію. Туди приймають без умов, але платити треба політичною ізоляцією. Це вже сталося з Білоруссю, вона перебуває у фарватері чужої політики, самодержавної. Тим часом українській владі та олігархам европейська політика несе не тільки економічну вигоду. Їм конче потрібна леґітимізація, а її дає лише Брюсель. І ця політика несе їм визнання. Це ще не значить, що вони стали европейцями, що вони кинулися до свободи, обняли її і кажуть, що це їхня цінність. Скоріше це буде йти під різним тиском. Суспільним у тому числі. Але в основі цього курсу є корпоративні і приватні мотивації, які, на щастя, збіглися з інтересами українського суспільства".

То що, шалену боротьбу за поновну колонізацію України Росія програла? Сутнісно вона програє протягом усієї своєї історії, вбачаючи велич своєї держави виключно у підкоренні інших народів і називаючи цю густо замішану на насильстві і брехні експансіоністську політику „цивілізаційною місією". Це та держава, яка весь час тримає піднятий угору меч, а хто підніме меч...

Покищо ця „місія" триває, і отже, триватимуть спроби оновити напівздохлий імперський організм живою українською кров'ю. До цього завдання й мають прямий стосунок теперішні зміни у найближчому оточенні Президента Володимира Путіна, зокрема звільнення радника з українських питань Сергія Ґлазьєва. З його порад і голослівної, не підкріпленими жодними арґументами аґітації за Митний союз в Україні вже й „реґіонали" почали сміятся. Це йому належить „пророцтво", що Україну в Европейський союз приймуть через тисячу років.

Й от цього безрезультатного С. Ґлазьєва В. Путін замінює Владиславом Сурковим. То справді пташка іншого лету. Незалежна політична думка Росії називала його „сірим кардиналом Кремля", але й ця нелестива характеристика не охоплює всієї підступности цього діяча. В. Сурков (справжнє ім'я, за батьком-чеченцем, – Асланбек Дудаєв), діставшись, ще за Бориса Єльцина, до високого крісла в президентській адміністрації, за В. Путіна став керівником апарату Уряду Російської Федерації. Талант головного „ляльковода", тобто відповідального за всі кадрові призначення в країні, полягав не просто в успішному втіленні політичних проєктів президента: ні, В. Путін ще не встиг подумати, як В. Сурков вже знав, чого той хоче і в який спосіб це досягається.

Саме на конті В. Суркова – ідея і практика створення „Єдиної Росії" як провладної партії – за зразком колишньої „керівної і спрямовуючої". Йому ж належить теоретичне виправдання путінського режиму, спритно обіленного незбагненною для цивілізованоого світу формулою „суверенна демократія". Російський молодіжний пропутінський рух „Наші", активістів якого російська опозиція називає „нашистами" – теж „досягнення" В. Суркова.

Надмірно самовпевнений, він врешті переступив межу дозволеного. У травні цього року Президент звільнив В. Суркова від „сірокардинальських" обов'язків – не пояснюючи причини. Швидше за все, В. Путін не повірив, що В. Сурков покладе йому до ніг всю опозицію, діючи за перевіреним в російсько-совєтсько-каґебівській системі правилом: хто хоче перемогти якийсь небажаний для влади суспільний рух, той повинен очолити його. Й от заграючи з опозицією, В. Сурков дійшов до того, що є для В. Путіна абсурдом: учасників все масовіших протестів на Болотній площі Москви він прилюдно назвав „найкращою частиною російського суспільства".

Сьогодні, коли Україна реальними політичними кроками доводить свою державну самостійність, „видатний політичний розум Кремля", як написала про В. Суркова газета „Вашінґтон Пост", знову став потрібний В. Путінові. Так що до листопадової зустрічі „Східнього партнерства" у Вільнюсі, коли можливе підписання Угоди про асоціяцію України з Европейським союзом, неодмінно будемо свідками нових, на вищому рівні, антиукраїнських інтриґ повернутого до впливів у Москві В. Суркова. Навіть коли Угода буде підписана, ці інтриги триватимуть. Поле для них передусім дає та обставина, що документ потребуватиме ратифікування не тільки у Верховій Раді, але і в Европейському Парляменті, де москвофіли чуються ще краще, ніж у Києві.

СФУЖО: річні наради...

(Закінчення зі стор. 1)

Ольга Даниляк представила справи, пов'язані зі Статутом Федерації.

Зранку 19 серпня, в час свята Преображення Господнього, делеґати та гості річних нарад спільно помолилися під час Святої Літурґії у греко-католицькому архикатедральному соборі св. Юра.

Другого дня нарад участь у панельній дискусії взяли Ростислава Федак – заступник голови Союзу Українок України, Любов Максимович – голова Західноукраїнського центру „Жіночі перспективи", Людмила Яковлева та Іванна Корнецька. Тема цьогорічної дискусії була: „Актуальні проблеми сучасного жіночого руху і шляхи їх вирішення".

З цікавими доповідями виступили представник СФУЖО до ООН д-р Марта Кічоровська-Кебало і директор лекторію СУА з жіночих студій Українського Католицького Університету д-р Марта Богачевська-Хом'як. Почесна голова Всеукраїнської Ліґи Жіночих організацій Дарія Гусяк звернулась до делеґатів та гостей з мудрим наставницьким словом.

По завершенні річних нарад учасники та гості оглянули виставку, організовану Союзом Українок України. Заступниця голови СУУ Р. Федак ознайомила присутніх з експонатами та роботами, присвяченими Шевченкіяні та пам'яті жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років.

В часі нарад україномовний секретар Олександра Фарима відвідала музей-меморіял жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького", де під час Панахиди було вшановано пам'ять страчених окупаційними режимами, та виступила з промовою. Заступниця голови СЖУЖО Лідія Білоус офіційно представила Федерацію під час урочистого посвячення Патріяршого собору Воскресіння Христового у Києві і зворушливо поділилася враженнями з учасниками нарад.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій висловила щиру вдячність делеґатам та гостям від складових організацій, котрі подолали немалу відстань та приїхали розповісти про діяльність своїх громад. Неможливо висловити все те признання, на яке заслуговують жінки, котрі щоденно трудяться для збереження родинних та духовних цінностей, котрі щиро відгукуються на потреби інших, на чужий біль та докладають свої зусилля для дальшої демократизації Української держави, сказано у заяві СФУЖО.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій висловила щире признання мешканцям Львова за теплу гостинність під час перебування делеґатів та гостей у місті, а також працівникам Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою за прекрасну організацію та всесторонню допомогу у проведенні річних нарад СФУЖО.

Пресова референтура СФУЖО

АМЕРИКА І СВІТ

Щоб ніколи подібне не повторилося

ВАШІНҐТОН. – 11 вересня вся країна вшановувала пам'ять жертв терористичних акцій, коли 12 років тому група мусульмнських фанатиків захопила декілька пасажирських літаків і спрямувала їх на будинки Світового торговельного центру в Ню-Йорку та на Пентаґон. У Білому Домі Президент Барак Обама і віцепрезидент Джозеф Байден та їхні дружини відзначили хвилиною мовчання той момент (8-ма год. 46 хв. за місцевим часом), коли перший літак, захоплений терористами, влетів в один з будинків-близнят Світового торговельного центру. Відтак Б. Обама разом з Секретарем Департаменту оборони Чаком Гейґелом і Головою Об'єднаного комітету начальників штабів Збройних Сил США генералом Мартіном Демпсі взяв участь у поминальному заході в Пентаґоні, на якому були присутні родини загиблих. В оприлюдненій з цього приводу заяві Білого Дому говориться, що Президент Б. Обама і члени його адміністрації вжили усіх необхідних засобів, щоб захистити країну від нападів у річницю терактів, а також американських громадян і об'єкти США за кордоном. *(„Голос Америки")*

„Аль-Кайда" зброї не склала

„АЛЬ-КАЙДА". – Керівник цієї терористичної організації Айман аз-Завахірі з нагоди 12-ої річниці протиамерикнських злочинних акцій 11 вересня 2001 року закликав бойовиків по всьому світі здійснювати все нові й нові напади на США – „як невеликі теракти, так і добре продумані атаки". „Ми повинні використовувати будь-яку можливість для нанесення прямого потужного удару, навіть якщо нам буде потрібно на це кілька років. Ми повинні виснажити економіку Америки, спонукаючи її здійснювати великі витрати на запевнення безпеки. Слабким місцем Америки є її економіка, яка вже спотикається з-за великих витрат на безпеку і на військові потреби", – сказав аз-Завахірі у поширеному через Інтернет авдіозвернення до своїх прихильників. Він також закликав їх продовжувати збройну боротьбу проти уряду сирійського Президента Башара Асада. *(„Дзеркало тижня")*

Росте прірва між багатими і бідними

ВАШІНҐТОН. – Газета „Вашінґтон Пост" повідомила, покликуючись на висліди дослідження економістів з Каліфорнійського університету, Оксфорду і Паризької школи економіки, що розрив між одним відсотком найбагатших людей і рештою населення США досягнув максимуму за все останнє століття. Отже, 1 відс. американців одержав у 2012 році 19.3 відс. всіх прибутків домогосподарств країни. Найбагатший відсоток населення зміг збільшити свої прибутки в 2012 році на 20 відс., тоді як усі решта прибавили тільки 1 відс. Дослідження відзначає, що найбагатші найбільше постраждали від кредитної кризи 2007-2009 років. Їхні заробітки зменшилися на 36 відс., в усіх інших доходи у цей же період зменшилися на 11.6 відс. Однак, різке зростання вартости акцій і збільшення корпоративних доходів в 2010-2012 роках дозволили багатьом збільшити свої статки. *(„Кореспондент")*

Де найбільше терплять жінки

ПОРТ-МОРСБІ, Папуа-Нова Ґвінея. – Однією з держав, де жінки перебувають у найбільш безправному становищі, є Папуа-Нова Ґвінея. Насильство там практикується майже у кожній місцевій родині. При цьому травми і ушкодження зазвичай дуже серйозні, нерідко доходить до інвалідности. Згідно з найновішими дослідженнями, реальна небезпека бути зґвалтованою загрожує до 70 відс. мешканок Папуа-Нової Ґвінеї. У примушуванні жінок до статевого акту зізналися понад 60 відс. чоловіків. У країні діють банди, для вступу в котрі кандидат повинен обов'язково вчинити зґвалтування. Крім того, місцеві мешканки стають жертвами боротьби з відьмарством: запідозрених у зв'язках з потойбічним світом піддають жорстоким тортурам і вбивають. *(„Кореспондент")*

„Східнє партнерство" – крок до ЕС

Питання економічного тиску Росії на Україну, а також на інші держави, які входять до групи „Східнього партнерства", викликали серйозне занепокоєння у провідників Европейського союзу (ЕС). Високий представник ЕС у закордонних справах та політиці безпеки Кетрін527Ештон та Комісар ЕС з питань розширення та европейської політики сусідства Штефан Фюле стали активними учасниками процесу, спрямованого на засудження економічного та політичного тиску Росії на країни, які плянують посилити своє співробітництво з Евросоюзом. У Росії усвідомлюють, що „Східнє партнерство" — перший крок ряду держав до ЕС, продовження східнього напрямку існуючої Европейської політики сусідства, тому й намагаються перешкодити.

Ініціятиву „Східнього партнерства" представила Польща, за підтримки Швеції, у травні 2008 року на Раді ЕС. Ця ініціятива передбачала участь у процесі наближення до ЕС України, Молдови, Білорусі, Грузії, Вірменії та Азербайджану. Щоб зміцнити співпрацю, Україні пропонувалося почати роботу над Угодою про асоціяцію, яка включатиме комплексне порозуміння про зону вільної торгівлі між ЕС та країнами-партнерами, фінансування програм, що мають покращити адміністративну структуру української влади, зближення українського законодавства з законодавством ЕС, створення економічного союзу між учасниками „Східнього партнерства", ряд інших важливих заходів.

У червні 2008 року Рада ЕС підтримала ініціятиву. Було оприлюднене комюніке „Східнє партнерство". В проєкті зроблено наголос на створенні зони вільної торгівлі, лібералізації візового режиму для країн, що беруть участь у проєкті, співпраці для енерґетичної безпеки. Офіційний старт проєкту відбувся 7 травня 2009 року в Празі. Правовою основою взаємин України з ЕС стала Угода про партнерство та співробітництво, яка набула чинности ще у 1998 році. Коли Президентом України був Віктор Ющенко, постало питання про набуття членства в ЕС. Европа не могла погодитися на таке членство і запропонувала „Европейську політику сусідства", яка має на меті налагодження тісних довготривалих взаємин ЕС з сусідніми країнами. У березні 2007 року Україні було запропоновано укладення Договору про зону вільної торгівлі з ЕС.

Увесь час Москва спостерігала за цими діями, не виявляючи своєї тривоги, але заманюючи сусідів у свої економічні структури. Наступна зустріч ЕС у Вільнюсі викликала посилення тиску Росії на членів „Східнього партнерства". ЕС не залишився байдужим. 5 вересня Конференція президентів Европейського парляменту (ЕП) ухвалила рішення про включення до порядку денного пленарної сесії ЕП, призначеної на 9 вересня, пункту „Тиск Росії на країни „Східнього партнерства".

Депутати ЕП критично оцінили дії Росії, спрямовані на так званий „силовий примус до дружби з Москвою", який вилився у відвертий економічний шантаж Москви стосовно України, Білорусі та Вірменії.

Европарлямент закликав керівництво ЕС не розглядати дії Росії виключно у торговельній площині, а подивитись на це з геополітичної точки зору, висловитися на підтримку курсу зовнішньої політики країн-учасниць „Східнього партнерства", спрямованого на тісне інтеґраційне співробітництво з ЕС. Російській стороні було вказано на неприпустимість дискримінаційних дій щодо пострадянських країн, які визначили европейську інтеґрацію як ключовий пріоритет своєї зовнішньої політики.

Останні події переконали Верховну Раду, підприємницькі кола, навіть Президента України, що шлях до добробуту веде не до авторитарної, підступної Росії, а до демократичної Европи. Буде добре, коли це усвідомить усе населення України.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

До 65-річчя СУМ у Великобританії

о. Євген Небесняк

Після Другої світової війни на території Німеччини українці перебували у таборах для переміщених осіб, де було відновлено Спілку Української Молоді (СУМ) на чужині. Перший осередок СУМ постав у травні 1946 року в Авґзбурзі.

Перші члени відновленої СУМ прибули до Англії 1947 року і почали творити осередки. Колишні вояки 1-ої Української дивізії Української Національної Армії практично створили кістяк СУМ у Великобританії. Офіційно СУМ створено 1 липня 1948 року, бо тоді постало Організаційне бюро. Перший Крайовий комітет обрано на з'їзді 1949 року.

Вже наприкінці 1949 року в країні діяли 82 осередки з загальним числом 2,870 членів. При осередках діяли хори, танцювальні і драматичні гуртки, самоосвітні групи, шахові команди, різьбарські гуртки, духова оркестра.

Коли почали народжуватись діти, справою СУМ стало удосконалення виховної праці серед юнацтва. При осередках СУМ постали відділи юнацтва.

Йшов 1953 рік. Уся діяльність СУМ велася шляхом сходин, занять-„гутірок", курсів, окружних та крайових здвигів, демонстрацій. Дуже важливу ролю у системі виховання молоді відігравало й надалі відіграє таборування. Табори відбувалися в Чідінґфольді (Сорей) при українській оселі для інвалідів Союзу українців Британії, оселі „Юнацька Січ" у Факлі (Брадфорд), на оселі „Тарасівка", придбаній 1963 року в Дербі, що наступного року відзначатиме 50-річчя першого табору.

На Крайові здвиги люди з'їжджалися з осередків усієї Великобританії, щоб у мистецько-конкурсній частині наголосити на своїй приналежності до СУМ. Крайові здвиги відбувалися в Манчестері, Лондоні, Нотінґгамі, Лестері і на оселі „Тарасівка" – від 1975 року по сьогоднішній день.

Крайові здвиги відбуваються в першу суботу липня і дають можливість всім сумівцям зустрітися після і перед літнім таборуванням. Не лише сумівці, але також члени сімей приїздять з усіх сторін Великобританії, щоб навзаєм розповісти про родинні радощі, смуток, згадати давні часи.

Вже 20 років Крайові здвиги відбуваються на оселі „Тарасівка", яка сьогодні відіграє чи не найважливішу ролю у системі виховання молодого покоління. 1975 року було відкрито залю „Хортиця", а 1990 року збудовано каплицю в честь свв. Володимира й Ольги.

Яка дальша доля СУМ у Великобританії? В основі всіх сподівань старшого покоління лежить палке бажання утримати молодь при українстві в дусі патріотичних ідеалів СУМ. Можливо, настануть часи занепаду СУМ, як це сталося в інших країнах Европи, але після них настануть і періоди відродження, як це сталося у Франції, де цього року понад 50 сумівців таборували на оселі „Верховина" в Розе. У Бельгії також відновилося таборування на „Франкополі" після кількох років занепаду. Дуже важливу ролю у дальшому розвитку СУМ у Великобританії відіграватимуть новоприбулі українці, чиї діти, вже тут народжені, поповнюють сумівські лави, як це видно в Манчестері чи Лондоні.

Уточнення

Надрукована у „Свободі" 30 серпня стаття „Ярина Ференцевич – прес-аташе в Посольстві США" потребує уточнення однієї дати, а саме має бути: „20 березня 2003 року почалася війна в Іраку".

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Вітання з нагоди 120-річчя газети „Свобода"

Вельмишановні друзі!

Сердечно вітаю Вас з 120-річчям першої у США української газети „Свобода" – офіційного органу Українського Народного Союзу.

Історія „Свободи" – це, фактично, історія української іміґрації в Америці. Газета міцніла, гартувалася та утверджувалася на американській землі разом з місцевими українцями, була їх речником та вірним другом.

З моменту заснування у 1893 році і до сьогоднішнього дня газета „Свобода" завжди перебуває в аванґарді громадського життя. Вона відіграє надзвичайно важливу ролю у формуванні національної свідомости української громади США. До думки газети прислухаються не лише в Америці, але й далеко за її межами.

Тож нехай гасло Вашої газети „Пам'ятаймо про Україну!" надихає кожного з нас на добрі справи в ім'я України, українського народу та дружніх українсько-американських взаємин.

Об'єднавши наші зусилля, ми зможемо забезпечити повноцінну інтеґрацію України у велику европейську родину процвітаючих демократичних держав та зміцнити стратегічне партнерство України з Сполученими Штатами Америки.

Сподіваючись на подальшу успішну співпрацю з Вами, зичу Вам міцного здоров'я, щастя і добра, невичерпної снаги та нових звершень.

З повагою –

Посол України у США
Олександер Моцик
9 вересня 2013 року

Шановна пані Ромо!

Від імені Генерального консульства України в Ню-Йорку та від себе особисто дозвольте привітати Вас, колектив Вашої газети, шановних читачів та друзів Вашого видання з 120-річним ювілеєм!

Газета „Свобода", яка є першою українською газетою у США та однією з найстаріших українських газет української громади, за роки свого існування стала надійним партнером та членом родин української громади в США. З моменту опублікування першого примірника газета „Свобода" стала часткою життя не тільки української громади в США, але світового українства.

Визнаючи непересічну ролю Вашої газети у становленні, розвиту та сучасному житті української громади за кордоном, а також висловлюючи подяку за багатолітню співпрацю з Генеральним консульством, хочу подякувати за неоціненний внесок у справу утвердження незалежної України, збереження та розвиток її історичного, культурного та духовного надбання за кордоном.

Вважаю за необхідне підкреслити, що Україна сьогодні потребує підтримки української громади за кордоном. Забезпечення розвитку зв'язків з закордонним українством є одним з основних пріоритетів діяльності уряду України.

У цьому зв'язку діяльність газети, її активна громадська позиція відіграють важливу ролю у забезпеченні дружнього діялогу та дієвого співробітництва закордонного українства з Україною. Переконаний, що тільки завдяки нашим спільним зусиллям та активній спільній співпраці ми зможемо досягти спільної мети з забезпечення процвітання нашої Батьківщини.

Тоже нехай не вичерпується джерело Вашої наснаги до нових плідних починань на благо Української держави і всього світового українства.

Щиро зичимо вам здійснення задумів і заповітних мрій!

З найкращими побажаннями –

Ігор Сибіга,
Генеральний консул
України в Ню-Йорку
9 вересня 2013 року

Допомога з щирим співчуттям

Протягом цього року Ірина Кріса з Парми, Огайо, разом з дочками Лесею та Христею, а також родичкою Дарією допомагають дітям-сиротам з особливими потребами у Бережанах, Тернопільської области. Вони висилають нам посилки з одягом, харчами, солодощами, шкільним приладдям, іграшками.

Вихованці сиротинця у взутті і шкарпетках від Ірини Кріси.

Діти дуже вдячні за цю допомогу, за люблячі серця та милосердя. Недавно ця родина вислала гарні спортивне взуття і шкарпетки. Вони легкі та зручні для дітей, дуже потрібні у заняттях спортом та під час прогулянок до парку.

І. Кріса належить до 33-го відділу Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки, де є активною членкинею, відданою працівницею суспільної опіки відділу. Також ця родина взяла під свою опіку в Україні Павлика Андрейчука з важкими вадами здоров'я. Хлопчик вдячний за турботу і чуйне ставлення до нього.

33-ий відділ СУА багато допомагає потребуючим в Америці і Україні. Зокрема було надіслано допомогу потерпілим від повені на Закарпатті, геріятричному пансіонатові в Чернівцях, хворим дітям, стипендії для семінаристів в Україні.

Недавно І. Кріса відзначила 80-ліття. Діти-сироти з Бережан щиро вітають свою прибрану матусю, чуйну опікунку і бажають їй щедрих Божих ласк, міцного здоров'я, успіхів у благородних вчинках.

Михайло Михайлинин,
вихователь дітей-сиріт,
Бережани,
Тернопільська область.

Про пам'ятник на відзначення 950-річчя Хрещення Руси-України

На цвинтарі св. Миколая в Чикаґо я знову звернула увагу на великий сталевий хрест, що стоїть посередині цвинтаря та виблискує соняшними променями. Цей хрест відрізняє Український католицький цвинтар від інших американських кладовищ. На бічних крилах постаменту є тризуб і калина, національні символи нашої душі.

Раніше я не звертала увагу на нього, бо він завжди був нормальною частиною цвинтаря. Усе змінилося, коли віднайшла історію цього хреста-пам'ятника. Досліджуючи історію пам'ятників в Америці для поміщення в „Енциклопедії української діяспори" (це частина моєї адміністративно-редакційної праці), в архівних матеріялах я знайшла згадку про цвинтар св. Миколая, де у 1938 році поставили великого хреста на відзначення 950-річчя Хрещення Руси-України. Це, мабуть, найстарший український пам'ятник у США, бо інші пам'ятники почали з'являтися після Другої світової війни, коли чергова хвиля українців тут оселилась. Освячення пам'ятника відбулося 3 вересня 1938 року. Відтоді минуло якраз 75 років.

Святкування 950-річчя Хрещення України вже відійшло в забуття, бо людей, які зібрали гроші на той пам'ятник і які подбали, щоб він був встановлений, уже немає між нами. Вони змогли у важкий час, під час Великої депресії, зібрати на той час великі фонди, купити сталь і матеріяли та поставити такий великий і могутній хрест-пам'ятник, щоб відзначити свою українську національно-християнську віру на чужій землі. Вони залишили нам згадку про історію Батьківщини на цьому малому клаптику землі, який споріднює нас з нашою рідною Україною.

Дослідивши пам'ятники в Америці для другої книги енциклопедії, я зрозуміла важливість кожного з них на чужині, далеко від рідної України. Вони стоять як дороговкази для українців. Пропоную не минати цих пам'ятників, а зупинятися і читати, що на них написано, думати про людей, які подбали про їхнє спорудження. Заохочую українців в Чикаґо та гостей міста поїхати на цвинтар св. Миколая і подивитися на хрест-пам'ятник, який гордо висвітлює всім нашу українську національну віру.

Надія Заяць,
Чикаґо

Великий хрест на відзначення 950-річчя Хрещення Руси-України.

Святкували день народження України

ВОТЕРВЛІТ, Ню-Йорк

22 серпня членів місцевої української громади запросив посадник міста Майкл Менінґ і повідомив про свою згоду на урочисте піднесення державного прапора України 24 серпня біля міської ради. На цьому святі зфотографувалися (зліва): о. Михайло Мищук, Володимир Мищук, Петро Філь, Єва Демчар, Олександер Станко, посадник Майкл Менінґ, Іван Уруський, Стефанія Карпішка, Микола Філь, Роман Карпішка. Прапор тримають Маркіян Філь і Софія Мищук.

Микола Філь

ҐЛЕН-СПЕЙ, Ню-Йорк

Святослава Ґой-Стром

В день 22-их роковин Незалежности Української Держави зібралася українська громада на сердечну розмову. Попередньо, на засіданні громадського комітету, домовилися, що настав час згадати минулі громадські справи в ім'я України. У день свята присутні з великим зацікавленням слухали спогади Ярослава Ґавура – незамінного організатора святкових імпрез, ювілеїв, акцій. Протягом 40 років у вільний від роботи час він добирав матеріяли, творив цікаві пісенно-поетичні сценарії, разом з однодумцями вершив жертовні справи. Він і сьогодні керує церковним хором, бере активну учась в житті громади.

У Ґлен-Спеї споруджено українські католицьку і православну церкви. У 1963 році насипано символічну могилу-пам'ятник борцям за волю, організовано відпочинкову оселю „Верховина", де відбувалися чудові багатолюдні фестивалі. Десятиліттями діяли молодіжна школа народного танцю Роми Прийми-Богачевської, спортивна школа товариства „Чорноморська Січ", громадські організації. Окрасою свят були вокальний ансамбль „Дзвін" (керівник Тамара Лихолай) та ансамбль „Лелеки" під керівництвом Я. Ґавура. Радістю для всіх була місцева українська радіостанція.

Визначною подією було встановлення пам'ятника Іванові Франкові в рік 100-річчя з дня народження поета (скульптор Сергій Литвиненко). В різні часи гостювали на „Верховині" видатні діячі української науки, політики, мистецтва. Тут жив і завершив свою земну дорогу письменник-філософ Василь Барка. Всі визначні події своїми декораціями прикрашав Володимир Мазяр.

Українців неодноразово обирали до місцевої влади, і сьогодні голова місцевого 62-го Відділу Союзу Українок Америки Надія Райш є посадником Ґлен-Спею.

Гостем свята був письменник Святослав Левицький – автор книг про визвольні змагання в західній Україні 1940-1950-их років. Він народився в Івано-Франків-

(Закінчення на стор. 14)

Учасники свята в Ґлен-Спеї (зліва): Оксана Крамарчук, Мія Любезник, Святослава Ґой-Стром, Олександра Любезник, Святослав Левицький, Адя Шабловська. (Фото: Карел Конрад)

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УНСоюз був представлений на фестивалі в Стемфорді

СТЕМФОРД, Конектикат. – Український Народний Союз брав участь в 46-му „Українському фестивалі в штаті Конектикат“, який відбувся 8 вересня на мальовничій оселі Української католицької семінарії св. Василя. Успіхові свята сприяли гарна погода, чудове сценічне дійство, смачні страви української кухні. Багато відвідувачів зупинялися біля інформаційного столу УНСоюзу, щоб дізнатися про забезпечення та інші пропозиції УНСоюзу. Про це їм розповідали (на фото зліва) радна Головного уряду УНСоюзу Ґлорія Горбатий, професійні продавці продуктів УНСоюзу Оксана Станько та Ніна Більчук з Головної канцелярії УНСоюзу в Парсипані, Ню-Джерзі.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ КОННЕКТИКАТ

відбудуться

в суботу, 28 вересня 2013 року, о годині 2:00 по полудні
в залі Української Католицької Церкви св. Михайла
569 George St., New Haven, CT 06511

У загальних зборах зобов’язані взяти участь
з рішаючим правом голосу:
члени управи окружного комітету, конвенційні делеґати,
та по два делеґати від наступних відділів:

12, 59, 67, 253, 254, 277, 387, 414

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьме участь :
Христина Є. Козак – Головний секретар УНСоюзу
Ґлорія Горбатий – Радна УНСоюзу

За управу Округи:
Мирон Колінський, голова
Ігор Гайда, заступник голови
Богдан Добощак, секретар
Ґлорія Горбатий, касир

„Відкриті двері" кредитівки "Самопоміч"

Працівники філії „Нортвест" Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" з Марією Бурмакою.

ЧИКАҐО. – 17-18 серпня в Українській католицькій парафії св. Йосифа Обручника відбулося свято „Юктоберфест". З цієї нагоди у філії „Нортвест" Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" двері були відкриті для кожного, хто хотів ознайомитися з діяльністю філії.

Працівники кредитової спілки розповідали відвідувачам установи, заохочували зайти до філії та ближче познайомитися з її працею. Вони роздавали відвідувачам ключики, якими можна було спробувати відчинити скарбничку, в якій був електронний читальний апарат „Kindle". Два „правильні" ключики дісталися щасливцям, які вийшли з приміщення кредитівки з новою іграшкою. Крім того, проводилася виграшка, за якою теж можна було дістати електронний читальний апарат.

Понад 500 осіб за два дні відвідали філію, яку очолює Валентина Сідельник.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Зелений Клин – гілка українського дерева

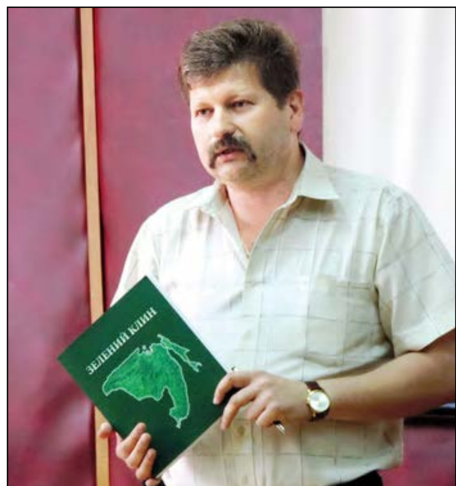
Ігор Винниченко

КИЇВ. – 28 серпня приміщенні Товариства „Знання" відбулася презентація енциклопедичного довідника „Зелений Клин", створеного кандидатом історичних наук В'ячеславом Чорномазом. Видана позаминулого року у Владивостоці Далекосхідним федеральним університетом українською мовою (!), ця праця лише наприкінці цього літа була представлена запрошеним на зустріч з автором – українцем з діда-прадіда.

Саме своєму прадідові Степанові Чорномазові, який з села Чернеччина, що на Сумщині, змушений був з родиною переселитися до села Вєдєнка у Приморському краї, присвятив майже 300-сторінкове видання наш співвітчизник, який понад 20 років досліджує цю гілку українського дерева. Зауважимо, що це перше енциклопедичне видання про наших закордонних родаків, автором якого є одна людина. І ця обставина також додала належної ваги заходові.

Цікава розмова, яку розпочав голова правління Товариства „Знання" проф. Володимир Кушерець, стосувалось багатьох тем, зокрема й сьогодення російського українства. Найпекучішою проблемою, на думку не лише автора енциклопедії, а й присутніх, серед яких були колишні відповідальні працівники Товариства „Україна" та нинішні члени президії Української Всесвіт-

(Закінчення на стор. 16)

В'ячеслав Чорномаз зі свом енциклопедичним довідником „Зелений Клин" (Фото: Ігор Винниченко)

Серед наших у Барсельоні

о. Євген Небесняк

Події, про які писатиму, відбулися кілька місяців тому, але яскраві і позитивні враження ще й сьогодні залишаються незмінними.

Отже, 18 квітня виїхав я з Лондону до Барсельони, Еспанія, щоб там підготувати реколекціями (дні духовної обнови) наших богомольців до Великодня.

Вже у перших розмовах з ними довідався, що наші новітні заробітчани, переважно робітники будівельної галузі, почали більш-менш масово прибувати до Барсельони щойно 2000 року, зустрівшись там з кількома українськими родинами, які приїхали туди після Другої світової війни.

Самозрозуміло, що нові прибульці-українці з перших кроків на чужій землі шукають свою церкву. Першою українською церквою у Барсельоні був храм Пречистої Діви Марії Надії, що стояла в центрі міста, неподалік Барсельонської римо-католицької катедри, а душпастирем для українців був о. Йосиф Казанова-Марторел, еспа-

(Закінчення на стор. 16)

На світлині: о Євген Небесняк (у верхньому ряді, в центрі) – з дітьми у барсельонській церкві св. Марії Неустанної Помочі.

Українські гості з Хорватії

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – На запрошення товариства „Україна – Хорватія" та громадської організації „Фонд роду Лимич" на Рівненщині 27 серпня побувала делеґація товариства „Хорватія – Україна", яку очолив д-р Теодор Фрицький.

Гості ознайомилися з історико-культурною спадщиною краю, взяли участь в обговоренні питань поглиблення співпраці між двома товариствами, а також стали учасниками свята біля „Знака роду Лимич" як представники цього роду. Рід, як встановили дослідники, існує понад три століття, походить від хорватського принца Елема, а нині найглибше в його нащадках вкоренився у Хорватії та Україні.

1 жовтня 2000 року в Рівному була створена родинна громадська організація „Фонд роду Лимич" з ініціативи дослідника родоводу Андрія Лимича.

Хорватська делеґація в Рівному.

Головна мета фонду – відновлення і зміцнення родинних зв'язків, відродження і збереження духовних і культурних цінностей роду, розвиток національної та державної свідомости на ґрунті родової єдности.

Давній селянський рід Лимичів був представлений на III Всесвітньому форумі українців у Києві, практично в усіх реґіонах України показують документальні телефільми „Фонд роду Лимич – шлях до об'єднання нації" та „Дух предковічного єднання".

Лимичі мають львівське або вінницьке походження. Члени роду тепер живуть в 17 областях України, чимало родин – за кордоном.

Вже знайдено понад 2,000 членів роду. Кожна родина, а їх сьогодні понад 500, отримує „Родинні листи" – вісті про діяльність фонду, а кожний родич – вітання з днем народження, православними святами.

Предки А. Лимича походять з Гарячківки на Вінниччині, але народився він у Красноярському краї, в родині репресованих. У Сибіру його батьки відбували ув'язнення та заслання. В Україну А. Лимич приїхав 20 років тому, живе і працює в Рівному.

Табір СУМ відбувся у Великобританії

о. Євген Небесняк

ДЕРБІ, Великобританія. – Спілка Української Молоді (СУМ) у Великобританії організувала на оселі „Тарасівка" таборування для своїх членів. Головою Таборової комісії була Оля Федечко, комендантами – Стефан Мандзій і Зенон Фінів.

3 серпня 180 присутніх на оселі зібралися перед таборовою каплицею свв. рівноапостольних Володимира й Ольги, щоб піднятям стягу СУМ під мелодію „Вгору прапори!" дати почин двотижневому таборуванню.

(Закінчення на стор. 17)

Учасники таборування на оселі „Тарасівка".

ПОСТАТІ

І націоналіст-патріот, і демократ

(З нагоди 95-річчя Євгена Стахіва)

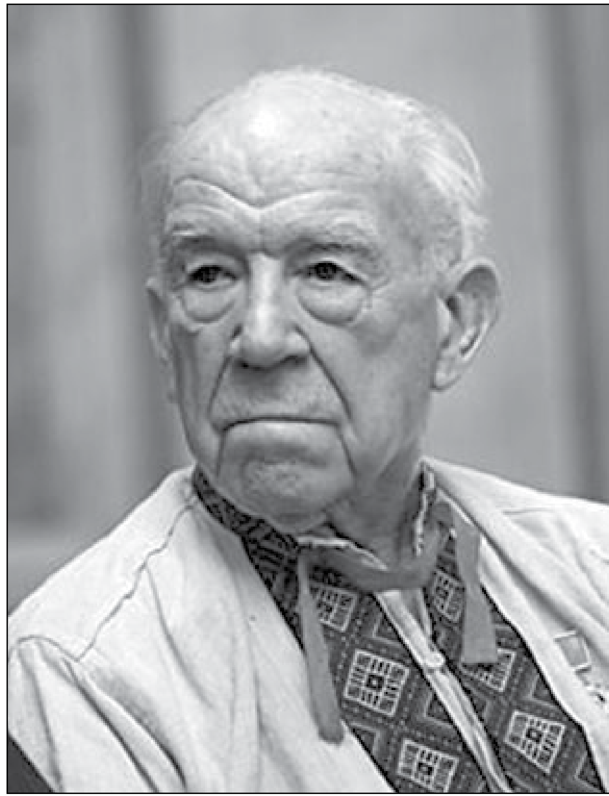
Олександер Панченко

З Євгеном Стахівим я запізнався особисто наприкінці 1990-их років, коли працював над своїми книгами про Українську Головну Визвольну Раду (УГВР) та Миколу Лебедя. Після того ми час від часу зустрічались з ним переважно в Києві, а 2009 року – поблизу села Сприня на Львівщині, де якраз у липні 1944 року й постала УГВР – цей найвищий керівний орган українського народу в його революційно-визвольній боротьбі в часі Другої світової війни.

Тоді, як і досі, Є. Стахів є керівником Середовища УГВР, і хоч мешкає у США, жваво цікавиться процесами в Україні й часто відвідує рідні землі. Він є автором двох справді знаменитих книг – „Крізь тюрми, підпілля й кордони. Повість мого життя", яка вийшла друком 1995 року у київському видавництві „Рада", та книги спогадів „Останній молодогвардієць" (Київ, видавництво „Варта", 2004).

Прикметним є й те, що він, уродженець Перемишля, у своїх політичних поглядах зазнав серйозної еволюції в роки останнього воєнного лихоліття якраз на території Східньої та Наддніпрянської України, свідомо пройшовши нелегкий шлях від прихильника чинного націоналізму, проповідуваного Організацією Українських Націоналістів (ОУН) у 1930-их роках, – до переконаного й послідовного демократа, для якого добро рідного народу, права й свободи людини та громадянина, демократичні процедури співжиття у громадянському суспільстві є наріжним каменем розвитку вільної української людини в українській вільній державі.

Зокрема у своїй книзі „Останній молодогвардієць" він пише: „У зв’язку з… тими суперечками між націоналістами і комуністами в пам’яті спливають спомини одного з наших січових стрільців, котрий брав участь у бою на Маківці. Він оповідав, що коли вони виграли бій і йшли вперед, переглядаючи поранених і вбитих, в кишені на грудях одного солдата російської армії знайшли „Кобзар" Тараса Шевченка – він його не вборонив од смерти. І як було боляче і прикро, що ми, українці в австрійській армії, воювали з українцями з російської армії. Брат проти брата, і навіть застрелили хлопця, котрий мав на серці „Кобзар"…".

Євген Стахів

…Людина складної й героїчної долі Є. Стахів – підпільні псевда „Борис", „Павлюк", „Стах", – народився 15 вересня 1918 року у Перемишлі в родині булавного Української Галицької Армії (УГА), учасника походу на Київ Павла Стахіва (1880-1960), він є братом знаменитого публіциста й громадсько-політичного діяча Володимира Стахіва (1910-1971), міністра закордонних справ в Українському Державному Правлінні, яке постало у Львові 30 червня 1941 року.

Є. Стахів закінчив народну школу та гімназію в Перемишлі, від 1932 року став членом Юнацтва ОУН, членом ОУН – від 1934 року, а за два роки після цього – співробітником повітової управи перемиської „Просвіти", згодом студіював агрономію у Львівській Політехніці. Наприкінці 1930-их років виявив себе як член Карпатської Січі, був при її штабі, відділі січової розвідки та редакції хустської газети „Нова свобода", потрапив до мадярського полону, звідки йому пощастило втекти. Напередодні вибуху німецько-совєтської війни Є. Стахів разом з братом В. Стахівим працював в Українській пресовій службі в Берліні.

З початком військових дій на українських теренах, від серпня 1941 року, Є. Стахів став членом південної Похідної групи ОУН з-під стягу Степана Бандери, що її очолював від вересня 1941 року Микола Лебедь. Зовсім ще молодою людиною Є. Стахів перебував на складній підпільній роботі у Бердичеві, Кривому Розі, Кременчуці, Дніпропетровську, Маріюполі, Краснодоні та інших містах Донбасу. Та, прибувши на наші терени з оунівським гаслом „Україна для українців!", щоб пробудити на сході та Наддніпрянщині національний дух, Є. Стахів, як і переважна більшість членів Похідних груп ОУН (б), зустрівшись з новою дійсністю, зблизившись з тамтешніми селянами, робітниками, інтелектуалами, зробив для себе висновок, що українську національну державу повинні розбудовувати всі нації й народності, які живуть на нашій землі – не лише українці, але й росіяни, греки, євреї, татари, представники інших національностей, яких було так багато на тих теренах, і де говорили не лише про національні права етнічних українців, але й про соціально-економічний устрій майбутньої української держави та права всіх національних меншин, бо ж якраз така вільна Україна й мала стати демократичною державою зі свободою підприємництва, різних форм власности, вільної преси та різних релігій.

Похідна група ОУН(м) з’явилася у Донецьку наприкінці 1941 року, її керівником був Орест Зибачинський, вони знайшли прихильників української ідеї серед працівників поліції, але ґестапо виявило керівників групи й депортувало їх на захід. Наприкінці лютого 1942 року на Донбасі починала активно діяти група Є. Стахіва та Івана Клима, в Донецьку було навіть утворено міський провід ОУН. Начальник Донецького обласного управління НКВД полковник Дємідов у доповідній записці від 30 листопада 1943 року писав про точну кількість українського націоналістичного підпілля під час німецької окупації в різних районах Донеччини: „…По районах Сталінської області створені значні формування ОУН. Встановлено, що в місті Маріюполі організація ОУН нараховувала до 300 осіб, у Краматорську – 120, у Слов’янську – 80, у Красноармійську – понад

(Закінчення на стор. 14)

Понад 200 років тому народився Михайло Малиновський

Наталія Бойко

20 листопада 1812 року у селі Новосілки колишнього Бережанського, нині Підгаєцького, району народився Михайло Малиновський (1812-1894) – греко-католицький священик, львівський крилошанин та громадсько-політичний діяч, публіцист та історик, посол до Галицького сейму у 1861-1866 роках, адміністратор Львівської архиєпархії у 1869-1870 роках, автор ряду праць з історії Української Греко-Католицької Церкви. Освіту він здобув спершу у Бережанській і Львівській гімназіях, а потім – на богословських студіях у Відні.

2 травня 1848 року група провідних діячів УГКЦ і представників світської інтеліґенції утворила у Львові Головну Руську Раду. Серед 66 її членів налічувалося 18 духовних осіб, дев’ять представників світської інтеліґенції, 20 чиновників, 13 студентів, п’ять міщан та підприємець. Очолив раду Єпископ Григорій Яхимович (1847-1858), його заступниками стали Михайло Куземський та Іван Борискевич, секретарями – проповідник при церкві св. Юра М. Малиновський та службовець Теодор Леонтович.

Одним з найважливіших політичних кроків ради була вимога поділу Галичини на дві частини: українську з центром у Львові та польську з центром у Кракові. Пропозицію вніс 22 травня 1848 року о. М. Малиновський. Це відбулося напередодні скликання у Празі Конґресу слов’янських народів на початку червня 1848 року.

Обраний послом до галицького сойму, М. Малиновський увійшов до складу комісії з укладання гімназійних підручників українською мовою. Основним його здобутком є праця „Церковні та державні постанови про русинів греко-католицького обряду в Галичині" – перше дослідження церковного права УГКЦ. Загалом він автор понад 60 праць з загальної та церковної історії, етнографії та мовознавства, освіти, культури, джерелознавства.

Помер о. М. Малиновський 25 лютого 1894 року і похований на Личаківському цвинтарі у гробниці митрополитів, єпископів та отців-каноніків УГКЦ. Там поховані митрополити Г. Яхимович, Спиридон Литвинович, Юліян Сас-Куїловський, а також 20 інших духовних осіб.

Наталія Бойко – старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею.

Отець Михайло Малиновський

Храм збудовано без жодного цвяха

Євген Цимбалюк

ДУБНО, Рівненська область. – Дерев’яний храм Вознесіння Господнього, що вознісся в місті, не має залізних деталей – аж до ґонтного даху, який, за сучасною технологією, потребує саме металевого кріплення.

Місцева громада Української Греко-Католицької Церкви донедавна не мала свого храму, відтак у 2009 році з’явилася ініціятива щодо його зведення. „Макет був надзвичайної краси, – розповів настоятель храму о. Роман Бобесюк, – і з першого погляду підтвердиv істинну велич українського дерев’яного зодчества“.

Храм архітектурно єдиний в своєму роді. Таким його задумав майстер Роман Сулик з Богородчан Івано-Франківської области, а майстер Роман Яблунівський з Червонограда був відповідальним за столярну роботу. Були використані смерека, липа та дуб. Розпис храму зробив Володимир Свідерський, теж з Червонограда.

Церква постала на пожертви благодійників. Один з них – відомий український аґрарник, генеральний директор приватного підприємства „Аґро-Експрес-Сервіс“ Сергій Костючко.

На освячення храму 24 жовтня 2010 року прибув предстоятель УГКЦ Святослав (Шевчук). Це свято зібрало тисячі віруючих з інших міст та областей.

Дерев’яний храм Вознесіння Господнього в місті Дубно.

Святкували день...

(Закінчення зі стор. 8)

ську, в родині священика, учасника визвольних змагань, був вихований в християнсько-патріотичному дусі і, як тільки прийшла нагода, став членом Народного Руху України та Гельсінкської спілки. Цікавою була розповідь С. Левицького про історію написання його першого роману „Черлена“. Героїв УПА, підпільників ОУН автор описав в романах „Серця кров“, „Карби на серці“, повісті „Коли в’януть ромашки“, оповіданнях та новелях. Поділився С. Левицький думками про сучасний стан в Україні.

Думи про Україну доповнили співом „Лелеки“, віршами – Софійка Мартинець, авторською піснею – Марії Гуґель під акомпаніямент на фортепіяні Ніни Славінської. Завершили програму щирим закликом любити Україну наймолодші Мія Любезник та Адя Шабловська.

І націоналіст-патріот...

(Закінчення зі стор. 12)

50, у Макіївці – 60, Мар’їнці – 80, Ольгинці – 30 осіб...“.

А чи могли совєтські читачі роману Олександра Фадєєва „Молода ґвардія“ уявити, що збірний образ „зрадника“ „Євґенія Стахівіча“ був дуже прозорим натяком на зовсім реального Євгена Стахіва, що вже був далеко за океаном й не міг спростувати цієї замовної й брехні? Лише через десятки років було встановлено документально, що ніхто інший, як Є. Стахів був справжнім організатором українського підпілля, яке діяло на Донбасі впродовж 1941-1943 років.

Ще в часі війни Є. Стахів став членом Закордонного Представництва УГВР (ЗП УГВР) іприступив до налагодження контактів з альянтами в Італії, Югославії, з окремими дорученнями представництва перебував в Австрії, Польщі, Словаччині, Голяндії, Бельгії (1944-1946).

Від 1949 року Є. Стахів – на еміґрації в США. Побіч названих мною вище двох книг став автором кількох десятків статтей з історії та практики визвольної боротьби, був обраний заступником голови Української Американської Координаційної Ради, був одним з керівників Товариства українсько-єврейських зв’язків у Америці, членом Управи Українського Народного Дому в Ню-Йорку.

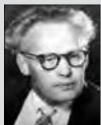
Сьогодні останній з живих учасників бою за Карпатську Україну та член представництва підпільного парляменту УГВР 95–річний Є. Стахів стверджує, що „… Українська держава має визнати свою історичну тяглість і стояти на базі не УРСР, а УНР і УГВР“.

Відомий письменник і громадсько-політичний діяч Дмитро Павличко писав 2004 року: „…Євген Стахів, який з отроцтва перебував у лавах ОУН, пройшов страшні випробування смертями своїх друзів, боровся за демократичні засади в націоналістичних програмах, тобто переганяв у розвитку короткозорих зверхників, ніде не засумнівався в ідейній націлености свого життя… Націоналізм для нього – не патріотична теорія, а життя, підставою для якого є національний дух, що обіймає всі сфери взаємин між людьми. Націоналізм, точніше, патріотизм є для нього практичним щоденним життям, за межами якого – рабство, ницість, нікчемство духу…. Націоналізм для Євгена Стахіва був з його юнацьких часів і зберігається досі як усвідомлення значимости свого життя… Ми можемо всіляко називати демократичний націоналізм Євгена Стахіва, але саме ця ідеологія може й повинна бути поставлена не лише у підмурівки нашого державницького життя, але також у виховання свідомости, за якою людина іншої нації має право на вільний розвиток своєї мови, релігії й культури, і таким чином свобода одного народу має ставати свободою для інших народів…“.

Є. Стахів завжди жив у злагоді з власною совістю, задля добра рідного народу. А коли людина живе саме так, то вона здатна здолати будь-які труднощі, бо сама доля додає їй наснаги.

З роси й води Вам, дорогий ювіляре!

Олександер Панченко – доктор права, адвокат з міста Лохвиці Полтавської области.

Вісті Фундації імені Івана Багряного
Вересень 2013 року, ч. 156

Енциклопедія опору

Нижче вміщено вступну статтю „Енциклопедія опору" до книги „Українські вісті" і в Европі й Америці", яку опрацював Сергій Козак теперішній головний редактор газети Спілки письменників України „Літературна Україна".

Українська політична еміґрація у вільному світі створила багату і розмаїту пресу, що репрезентувала її активну громадсько-політичну і культурну діяльність. Історія цієї преси ще мало вивчена, особливо під кутом зору її культурних і мистецьких зацікавлень та стимулювання творчих сил. Тож можна порадіти з ініціятиви Фундації ім. Івана Багряного видати повний бібліографічний покажчик змісту газети „Українські вісті", дітища І. Багряного та його соратників. І хоч газета була органом Української революційно-демократичної партії (УРДП), вона прагнула всебічно репрезентувати українське життя, і їй не можна закинути вузькопартійний догматизм, принаймні в питаннях культури, мистецтва, інтелектуальних осягнень українців у світі.

Понад півстоліття історія „Українських вістей" – 3,398 чисел газети – є водночас і важливими сторінками історії української еміґрації, її впертої й багатогранної діяльности, спрямованої на боротьбу за національне буття нашого народу, на збереження й утвердження його історичної пам'яті, культури, мови, на оборону його доброго імені у світі. Звісно, газета була однією з багатьох українських у західньому світі (і не найстаршою), але саме вона виглядає під цим оглядом чи не найбільш репрезентативною.

На користь цього свідчать принаймні три обставини. Перша: тривалість виходу газети за умов сталости засад – політичних, ідейних, культурних, загалом кажучи, світоглядних, яких дотримувалися видавці та творчий колектив; спадковість цих засад протягом усього часу функціонування газети, коли змінювалися покоління читачів і працівників, змінювався світ. Ці засади – право українського народу на самостійне державне життя, відкидання колоніялізму, русифікації, тоталітаризму, будь-яких форм зовнішнього і внутрішнього (від „своїх") утиску, в тому числі й релігійного, патріотизм широкого формату як альтернатива вузькому націоналізмові й провінційності мислення, поєднання національних вимог із соціяльними, демократія як мета і як стиль діяння. Ці засади формульовано й конкретизовано в теоретичних і полемічних публікаціях І. Багряного, Василя Гришка, Михайла Воскобійника, Григорія Костюка та інших очільників і активних діячів УРДП.

Друга обставина: послідовна орієнтація на консолідацію всіх конструктивних сил української еміґрації, тверда воля до такої консолідації за непохитности власних принципів і гострої полемічности до всього, що еміґрацію роз'єднувало, деморалізувало або звертало на узбіччя й консервувало перебуле, а водночас постійного пошуку широкої згоди. Тож на шпальтах „Українських вістей" можна бачити статті таких визначних мислителів діяспорного українства, як Дмитро Дорошенко (з старшого покоління), Микола Шлемкевич, Іван Лисяк-Рудницький, публіцистів різних спрямувань.

Третя обставина, пов'язана з першими двома: активна участь у створенні громадянського обличчя й інтелектуального рівня газети широкого кола науковців, політичних мислителів, культурних діячів різних спрямувань, престижність імен яких і сьогодні поза сумнівом – їх приваблювало демократичне спрямування газети, її відкритість до всіх сторін українського і світового життя. Звичайно ж, такий образ газети склався не одразу.

Про всі ці обставини – хоч і не лише про них – спробуємо сказати далі.

55 років виходу „Українських вістей" – це не просто велика історична дистанція. Це дистанція, впродовж якої відбувалися події, що мали характер світових катаклізмів: падали кордони, розвалювалися одні держави й поставали інші; соціяльні процеси й нові технології змінювали характер усього життя; змінювалося еміґраційне середовище, змінювалася Україна, змінювалися стосунки з нею діяспори. Відлуння цих процесів, а посутніше: включеність у них – бачаться на шпальтах „Українських вістей".

Як і низка інших українських видань, ця газета побачила світ після закінчення Другої світової війни в таборах для переміщених осіб на території Німеччини, окупованій військами західніх держав . Спершу виходила двічі на тиждень, потім як тижневик у Новому Ульмі, а далі – у США, в Дітройті.

Можна уявити побутові, матеріяльні, технічні труднощі перших повоєнних років (газети й журнали спершу друкувалися т. зв. циклостилем на малопридатному папері) – вони накладали певний відбиток на всі громадські й культурні зусилля. Але треба уявити й здатність українців самоорганізовуватися, яку вони виявили за критичних умов. Серед хаосу перших повоєнних днів і місяців виникали – часом імпульсивно й гарячково – різні політичні й культурні організації, починали діяти мистецькі гурти, проводилися літературні вечори тощо. Залишається тільки дивуватися, звідки після страшної катастрофи, яку пережили політичні втікачі, й серед нерозуміння або й ворожости до них, та ще й перед лицем переможного поступу сталінізму, – звідки вони черпали віру в немарність своїх зусиль, ту віру, яка перемагала і розпач, і апатію, і деморалізацію, й інстинкт суто біологічного витривання, й страх перед радянськими нишпорками, що тоді вільно почувалися в Европі, – все це також, мабуть же, було.

Почасти ця віра, можливо, мала характер вимушеного самопідтримування: бо як жити без віри в майбутнє – майбутнє своєї правоти? Може, й не так віра, як розкошування в незнаній – після життя в „тюрмі народів" – свободі, хоч і загроженій. Але головне, ймовірніше, в іншому: думка і совість не могли змиритися з довговічністю тоталітаризму, сила якого, зрештою, не всевладна; серед утікачів із СРСР багато хто знав, що видима потуга режиму та його нібито одностайна підтримка народом не такі вже безумовні; немало було й тих, хто брав участь у підпіллі та збройній боротьбі в лавах УПА і покладав надії на конфлікт між СРСР та західніми державами. Але якраз видавці „Українських вістей" – І. Багряний та його друзі й послідовники (серед них, зокрема, Григорій Костюк, Юрій Дивнич-Лавріненко, Василь Гришко, Семен Підгайний), які створили 1946 року УРДП (з числа переважно еміґрантів з радянської України та тих учасників ОУН, які шукали демократичної альтернативи на перспективу визвольної боротьби), – не мали таких ілюзій і свої сподівання пов'язували тільки з самим українським народом, з його спротивом на рідній землі і творчими силами.

Еміґрація, чи то, пізніше, діяспора розглядалася лише як частина цього народу, що, опинившись у драматичному відриві від нього, але в умовах політичної свободи, має підтримувати вогонь української ідеї, наснажувати її історичним, політичним, культурним змістом, розвивати вільну науку, мистецтво, літературу – з перспективою повернути все це українському народові, який неодмінно здобуде собі свої суверенні права. (Ось один факт, що стосується цієї орієнтації на майбутнє, піклування про зміну: 23 грудня 1948 року газета друкує статтю Ю. Дивнича „Нашим дітям" – про черговий з'їзд Об'єднання письменників для дітей). Зрештою вся українська еміґрація – більше чи менше – жила такими настроями, хоч і конкретизувалися вони по-різному (аж до того, що деякі її відламы абсолютизували свою ролю як нібито майбутніх місіонерів, визволителів України; з цими претензіями УРДП і відповідно „Українські вісті" як її орган не могли погодитися.)

Перше число газети вийшло 19 листопада 1945 року, і вже в його змісті окреслилися тематичні напрями, які стануть визначальними для неї. Відкривалося воно рубрикою „Перед світлою пам'яттю" – матеріялами про „зимовий похід", про „героїв-мучеників під Базаром", Надалі тема історичної пам'яті, насамперед пам'яті про давні й недавні жертви й здобутки, про визначні віхи української історії, стане однією з головних і постійною.

(**Продовження в наступному числі**)

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви такі особи: 250 дол. – **Любов Жура** в пам'ять чоловіка Бориса Жури, по 100 дол. – **Надія Дейчаківська** в пам'ять Б. Жури та **Петро Бурський** в пам'ять д-ра Анатолія Лисого, 80 дол. – **Василь Карпенко** в пам'ять Б. Жури (з них 50 дол. на видання книги „Діяспора пам'ятає" та 30 дол. – для сиріт Дніпропетровщини); 50 дол. – **Оксана Маковець** на книгу „Діяспора пам'ятає", по 20 дол. – **Йосип Литвинишин** на потреби журналу „Універсум" та **Ганна Черінь** на потреби Фундації.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, шоб вона могла допомагати виданням, сиротам, студентам та демократизації України. Зверніть увагу (внизу) на зміну адреси Фундації, куди можна надсилати членські внески та пожертви.

Нова книга Івана Дзюби

У видавництві „Кліо", яке очолює Віра Соловйова в Києві, вийшла друком нова, на 800 сторінок, книга Івана Дзюби „На трьох континентах", на видання якої Фундація ім. Івана Багряного дала фінансову допомогу, за що автор дякує в книзі.

У книзі подано огляд процесів літературної творчости українців на їхній етнічній території і в діяспорі. Попри державні й ідеологічні кордони, які розділяли український народ упродовж століть, прагнення до національної єдности не вгасало. А воно виражалося, зокрема, і в життєздатності культурних традицій.

Автор зупиняється на основних етапах пошуку спільности в XIX та XX ст., коли ситуація ускладнилася: дві великі хвилі політичної еміґрації з України на Захід захопили і багатьох діячів культури та літератури, їхня творчість розгорталася на трьох континентах. Цій вимушеній роз'єднаності протистояло відчуття відповідальности за долю національної культури, властиве багатьом інтелектуалам по обидва боки „залізної завіси", що продовжувало тенденції, котрі заслуговували порівняння.

Статті, що їх містить книга, написані вже в роки Незалежности України. Першою є „Нашого цвіту по всьому світу", а далі йдуть статті „Від Малоросії до України" та про відомих діячів України та діяспори Миколу Шлемкевича, Сергія Кримського, Олега Ольжича, Івана Багряного, Романа Рахманного, Павла Зайцева, Дмитра Нитченка, Юрія Шевельова, Олексу Ізарського, Григорія Грабовича, В'ячеслава Брюховецького, Миколу Ільницького, Юрія Клена, Миколу Бажана, Ігоря Качуровського, Богдана Рубчака, Бориса Чіпа, Володимира Затуливітра, Дмитра Кременя і Олега Лишегу.

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:

Alex Konowal
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967
Тел.: (239) 676-9836

Зелений Клин..

(Закінчення зі стор. 11)

ньої Координаційної Ради, молоді українські науковці з Башкортостану та Кубані, відомі вітчизняні дослідники закордонного українства, нинішні та колишні керівники українських громадських організацій Далекого Сходу, журналісти, які ще на початку 1990-их років знайомили український загал з своїми земляками в цьому реґіоні Росії, а також дипломати, що представляли там Українську державу в 1990-2000-их роках, було і залишається питання етнічної свідомости українців – як старшої ґенерації, так і молоді.

В. Чорномаз зазначив, що свою працю він присвятив не стільки організаціям та подіям, скільки конкретним особам, бо ж саме вони є „льокомотивами" історії.

Через брак грошей довідник видано накладом лише в 360 примірників, з яких у автора залишилось лише кілька десятків: усі інші він роздав-подарував, зокрема провідним бібліотекам в Україні. Тож на презентації прозвучала слушна думка щодо необхідности належного представлення „Зеленого Клину" в інтернеті: завдяки цьому кількість читачів, звісно ж, значно зросте.

Принагідно автор „Зеленого Клину" щиро подякував присутньому на презентації докторові історичних наук Володимирові Сергійчукові за допомогу, надану на початку праці над книгою: тоді київський науковець передав Б. Чорномазові чимало копій документів, віднайдених ним в архівах Києва та Варшави. Натомість проф. В. Сергійчук відзначив подвижницьку працю свого колеги й побажав йому наснаги й невтомности у подальших дослідженнях.

Слова подяки від дослідника отримав й Леонід Грушевий – нині медіа-редактор Товариства „Знання", а в минулому – один з чільних діячів Товариства української культури Приморського краю, який не лише організаторським хистом, але й своєю матеріяльною допомогою уможливлював діяльність цієї громадської організації.

На зібранні було озвучено чимало цікавих думок-пропозицій, зокрема й автором цих рядків, щодо необхідности належного пошанування закордонного українства в топоніміці міст та сіл матірної держави. Адже, попри вже більш ніж 20-тилітню незалежницьку ходу, понад половини назв вулиць, площ, провулків, проспектів, районів та мікрорайонів українських населених пунктів мають „підсовєтське" походження.

В. Чорномаз також зазначив, що вже не перший рік студіює надзвичайно цікаву тему „Українці в Китаї", і сподівається на появу своєї розвідки про наших співвітчизників на теренах цієї країни.

Насамкінець присутні щиро привітали В.Чорномаза з днем народження (йому цього дня доля налічила 44 роки), а голова Товариства „Знання" запросив на товариську перекуску.

Ігор Винниченко – керівник Інституту досліджень діяспори

Серед наших...

(Закінчення зі стор. 11)

нець з походження, який, вивчивши нашу мову й східній обряд, довгі роки служив українським священиком в Німеччині.

В 2003 році наші віряни перебрались до крипти церкви Отців-капуцинів Пречистої Діви Помпейської, яка знаходиться в кварталі Діяґонал. Після відходу о. Йосифа, в 2008 році тодішній Апостольський візитатор для католиків-українців в Еспанії Кир Гліб Лончина призначив на координатора для наших душпастирів в Еспанії о. Гектора Циммера, арґентинця з походження, який також вивчив нашу мову й наш обряд. Відтак Владика Гліб призначив його душпастирем вірян в Барсельоні.

Коли ж наші люди почінали там зростати числом, еспанські Отці-редемптористи при монастирській церкві св. Марії Неустанної Помочі погодилися на те, щоб наші віряни користувалися цією церквою, але за умови, щоб якийсь священик з українського чину редемптористів, перебуваючи в монастирі, їх обслуговував. Тодішній протоігумен Отців-редемптористів в Україні о. Василь Іванів послав з такою місією о. Івана Левицького, що працював в Постуляційному центрі Львівської архиєпархії Української Греко-Католицької Церкви.

Наші віряни одразу сподобали собі о. Івана – він був „один з них", тобто з України, бездоганно володів українською мовою й самовіддано почав працювати серед них.

У грудні 2009 року римо-католицьке духовенство Барсельони надали для душпастирства українців ще й церкву св. Моніки, у якій тоді служив о. Г. Циммер і якого у 2011 році замінив о. Й. Казанова.

Тож на даний час українці у Барсельоні мають можливість брати участь у Богослуженнях рідною мовою у двох церквах: св. Моніки (вул. Рамбля 9), де душпастирює о. Й. Казанова, та Матері Божої Неустанної Помочі (вул. Бальмес 100), де душпастирює о. І. Левицький, до якого 2012 року вислано на допомогу о. Юрія Сивика.

Ось така коротка історія наших українців у Барсельоні.

Монастирська церква Отців-редемптористів дуже до вподоби нашим людям, бо в ній знаходиться ікона Матері Божої з Дитятком Ісусом на руках, у візантійському стилі. Біля ікони, яку можна відвідувати й цілувати, висять подяки за отримані від молитви перед тією іконою ласки. Отці-редемптористи не тільки дозволили нашим богомольцям користуватися церквою, але віддали їм цілий поверх монастиря, і там оо. Іван та Юрій організовують повноцінне громадське й церковне життя.

З о. Іваном я відвідав найвідоміший у світі пам'ятник Барсельони – відпустовий храм Святої Родини або, за катальонською назвою, – Саґрада Фамілія, присвячений Ісусові, Діві Марії та Йосипові. Це справжнє диво світу! А коли я переступив поріг всередину, моєму захопленню не було меж! Вся архітектурна сакральна споруда зовсім різниться своєю композицією від всіх церков, більших та менших, до яких я звик, перебуваючи довгі роки в Римі і декілька років у Львові.

Будівництво храму розпочалося у 1882 році – спершу за проєктом архітектора Франсіска дель Вільяра, але через рік спорудженням став керувати архітектор Антоні Ґауді, який повністю перебобив проєкт, виконавши його в стилі модерну. Так над будинками Барсельони почала підніматися одна з найдивніших у світі споруд, що викликало деяке здивування у городян: яка ж це церква? Будівля схожа або на мурашник, або на сталагміт, що виростає з землі, або навіть на кам'яну бурульку! За задумом А. Ґауді, всі три фасади Саґради Фамілії повинні були мати стилістичтично однакове оформлення і увінчуватися чотирма високими вежами криволінійних контурів. У результаті над храмом підносилися б 12 веж, кожна з яких символізувала б одного з 12 апостолів. Кожен з трьох фасадів мав бути присвячений одному з трьох центральних сюжетів земного життя Христа: Різдву, Страстям Христовим та Воскресінню. Незвичайною є і форма колон: А. Ґауді використовував різні види багатокутників, які змінюють форму при русі вниз. Колони нагадують гігантські дерева, на кронах яких застигло небесне склепіння.

10 червня 1926 року, прямуючи до сусідньої церкви на вечірнє Богослуження, А. Ґауді був збитий трамваєм. Ніхто не впізнав у старому чоловікові у бідній одежі відомого усій Барсельоні архітектора. За два дні, у віці 74 років, А. Ґауді помер. Він похований у крипті недобудованого ним собору.

...Ввечорі, після Святої Літургії, виголошую першу духовну науку в просторій залі монастиря, у якому, як я вже сказав, цілий поверх відданий до вжитку нашої громади. Майже 80 богомольців зібралось перед великими дерев'яним хрестом, одним із трьох, які використаються у сакральній драмі, котру драмгурток парафії під проводом о. Юрія підготував з приводу Страсного тижня. Тому що це була п'ятниця, зосереджую свою науку навколо животворної, рятівної і побідоносної сили Хреста, наводячи в першому випадку подію віднайдення чесного хреста в Єрусалимі св. Рівноапостольною Оленою, мамою св. Костанстина Великого, й чудесного оздоровлення мерця, коли до нього приклали Христовий хрест. Відтак розповідаю, як хрестичок вервечки врятував від певної смерти африканського тубільця перед нападом слона. У третьому епізоді – як під знаменням Хреста Костянтин здобув вирішальну перемогу над своїм суперником Максенцієм, претендентом на імператора Римської імперії. Вкінці пояснюю слова св. Апостола Павла, який писав, що Хрест – „це глупота для світу", а для тих, що вірують – спасіння...

Увечорі на Святу Літургію до церкви прибуло майже 180 богомольців, яким під час реколекційної науки я вичислив список найпоширеніших, і не лише в Україні, таких гріхів, як обмовляння, наклеп, ходіння до ворожбитів, зайняття чарами. Співслужив зі мною о. Ю. Сивик.

Дуже позитивним у громадсько-церковному житті барсельонських українців є післялітургійна зустріч кожної третьої неділі місяця. Всі з церкви заходять до актової залі монастиря і навколо „шведського столу" – кожен парафіянин приносить, що може. – бесідують, спілкуються. На такій зустрічі люди розпитували мене про життя українців у Великобританії, про діяльність Отців-салезіян в Україні...

Після недільної Літургії, під час якої я виголосив заключну реколекційну науку, наголошуючи на Таїнстві Сповіді, мав можливість ближче поспілкуватися з представниками нашої молоді. Майже всі вони вже народилися в Барсельоні, і що потішає – всі навчаються у Барсельонському університеті.

Якогось дня здійснив я паломництво до монастиря Отців-бенедиктинців в Монсераті. Це багатоскеляста гора в Катальонії, за 50 кілометрів від Барсельони в напрямку Піренеїв. Ориґінальний монастир був знищений Наполеоном 1808 року, а теперішній комплекс споруджений 1874 року. Це духовний символ та релігійний центр Катальонії і римо-католицький прочанський осередок світового значення завдяки статуї Чорної Діви Монсерратської. За переказом, її вирізьбив євангелист Лука, а до Барсельони привіз апостол Петро. Заховану від маврів – назва арабів та берберів північної Африки, які сповідували іслям в VII-XVII ст. – її нібито віднайшли в чудесний спосіб в одному з ґротів гірського масиву Монсеррат в IX ст.

Приєднуюсь з о. Іваном та о. Юрієм до монахів-бенедектинців на Святу Літургію. Незабутня подія! Майже 40 священиків відправляли Службу Божу, яку ще й співали латинською мовою в Григоріянському стилі, уживаному у Богослуженнях в середньовіччі. Мені здавалося, що я на мить перелетів з землі до Неба, таким ангельським був спів молодих та старших монахів. Почуття, коли я став перед фігурою Чорної Діви Монсерратської, – невимовні: я помолився за нас, салезіян-українців, та за весь український народ. Поцілував ікону і відбув до Барсельони.

Ввечорі відбулася зустріч з парафіяльною радою. Довідався я про різні проблеми українців в Барсельоні. Починає поволі закрадатися в середину громади асиміляція. Коли у Великобританії громадське життя зосереджене навколо осередків з їхніми власними приміщеннями, в Еспанії все життя зосереджене навколо церкви. Цікавим про українців у Барсельоні є те, що багато з них – це повноцінні родини, які покинули Україну в пошуках кращого життя. Коли чоловік виїжджає з дружиною та дітьми, життя на чужині не таке тяжке, як тим, хто сам один, далеко від рідних.

Наступного дня, вранці, проходжуюсь вулицями Барсельони і не можу вийти з дива через те, що відбувається на них! Якраз було свято св. Георгія, покровителя Катальонії. Отець Іван мені пояснив, що це свято подібне у них до Дня св. Валентина. У той день чоловіки дарують рожу не лише коханій, але й кожній шанованій жінці, а жінки своїм коханим – книжку! От чому по всіх вулицях Барсельони, ну й також в усіх закутках Катальонії на вулицях стоять прилавки з різновидними рожами: природні, скляні, пластмасові, гіпсові… А що сказати про прилавки з книжками! Приємно було дивитись на пари, які, проходжуючись вулицями, тримали в руках: чоловіки – книжку, а жінки – рожу...

Трохи сумно було від'їжджати до Манчестеру, бо я насправді відчув минулими днями в Барсельоні теплу гостинність та щире серце наших людей. Дай, Боже, аби мені ще раз довелося побувати серед них.

СПОРТ

Чемпіонати з плавання і тенісу відбулися на Союзівці

Омелян Твардовський

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 31 серпня на Союзівці відбулося офіційне відкриття чемпіонатів з плавання і тенісу. Церемонію відкриття провели Юрій Савчак – ланковий тенісу, який привітав спортовців і присутніх глядачів, висловив подяку Українському Народному Союзові за прихильність і встановлення нагород для плавців і тенісистів, управі Союзівки – за допомогу у проведенні чемпіонатів та Івановi Гинянському – за встановлення стипендій. Англійською мовою переказав це присутнім Роман Гірняк.

Голова управи Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК) Іриней Ісаїв оголосив ігри відкритими. На відкритті були представники УНСоюзу, Союзівки, члени проводів дружин-учасників змагань.

Після піднесення прапорів України, США і Канади та виконання національних гимнів, почалися перші запливи в басейні і тенісові поєдинки на кортах.

Плавацькі першості закінчилися у першому дні, тенісові ігри тривали з перервами через дощову негоду наступного дня.

Провід плавацького чемпіонату УСЦАК: Таїса Бокало – ланкова плавання УСЦАК, Христина Пітерс – асистентка ланкової, Роман Гірняк – стартер, Микола Процюк – зв'язковий з часовими суддями, Марина Ноженко – суддя змагань, часові судді: Люба Гуменюк, Анджеліна Козак, Петро Процюк, Юрій Гуменюк, Мирон Олесницький, Стефан Фурсик, Леся Науменко.

Вислiди плавацьких змагань

Хлопці 15-річні і старші:

100 метрів змінним стилем:
1. Павло Козак („Ч. Січ") –1:14.28,
2. Стефан Олесницький („Ч. Січ") –1:15.35,
3. Маркіян Ковалюк (Пласт, Канада) –1:16.

50 метрів вільним стилем:
1. Павло Козак („Ч. Січ") – 28.75,
2. Стефан Олесницький („Ч. Січ") – 30.35.

50 метрів горілиць:
1. Стефан Олесницький – 38.53.

50 метрів грудним стилем:
1. Маркіян Ковалюк – 36.-72,
2. Павло Козак – 36.98.

50 метрів „метеликом":
1. Маркіян Ковалюк – 35.48.

Дівчата 15-річні і старші:

100 метрів змінним стилем:
1. Катерина Ноженко („Ч. Січ") –1:35.69.

50 метрів вільним стилем:
1. Олена Коцур (СУМ) – 1:19.31.

50 метрів грудним стилем:
1. Катерина Ноженко – 50.22.

50 метрів „метеликом":
1. Катерина Ноженко – 44.30.

Дівчата 13-14 річні:

100 метрів змінним стилем:
1. Александра Кей („Ч. Січ") – 1:26.81.

50 метрів вільним стилем:
1. Емілія Шпинда (СУМ) – 31.91,
2. Адріяна Шпинда (СУМ) – 32.49,
3. Олена Коцур (СУМ) – 32.91.

50 метрів горілиць:
1. Адріяна Шпинда – 36.69,
2. Александра Кей – 40.13,
3. Емілія Шпинда – 40.86.

50 метрів грудним стилем:
1. Адріяна Шпинда – 44.70,
2. Емілія Шпинда – 48.02.

Хлопці 11-12 річні:

25 метрів вільним стилем:
1. Микола Ткаченко (СУМ) – 20.12.

50 метрів вільним стилем:
1. Айден Кей („Ч. Січ") – 34.78.

25 метрів горілиць:
1. Микола Ткаченко – 20.38.

25 метрів грудним стилем
1. Айден Кей – 22.02,
2. Микола Ткаченко – 28.97.

25 метрів „метеликом":
1. Айден Кей –17.66.

Дівчата 11-12 річні:

25 метрів вільним стилем:
1.Мая Науменко (Пласт, США) – 15.87,
2. Софія Коцур (СУМ) – 20.31,
3. Александра Ноженко („Ч. Січ") – 27.56.

25 метрів горілиць:
1. Софія Коцур (СУМ) – 22.40,
2. Сесілія Кей („Ч.Січ") – 24.71,
3. Дарія Фурсик („Ч.Січ") – 37.71

50 метрів грудним стилем:
1. Мая Науменко – 20.85,
2. Наталя Кей – 26.71,
3. Александра Ноженко – 28.49.

25 метрів „метеликом":
1. Мая Науменко – 16.92,
2. Софія Коцур – 23.98,
3. Александра Ноженко – 29.32.

Хлопці 10-річні і молодші:

50 метрів вільним стилем:
1. Шон Кей („Ч. Січ") – 33.95 (рекорд),
2. Захар Шмотолоха-Непогода („Ч. Січ") – 35.53.

25 метрів грудним стилем:
1. Шон Кей – 21.42.
2. Захарій Шмотолоха-Непогода – 21.83.

25 метрів „метеликом":
1. Шон Кей – 17.58.
2. Захарій Шмотолоха-Непогода – 20.49.

Дівчата 10-річні і молодші:

50 метрів вільним стилем:
1. Ева Ковалюк (Пласт, Канада) – 41.49,
2. Наталя Кей („Ч. Січ") – 49.68,
3. Дарія Фурсик („Ч. Січ") – 1:02.50.

25 метрів горілиць:
1. Ева Ковалюк – 22.69,
2. Алекса Ковалюк (Пласт, Канада) – 24.40,
3. Маріянна Кей („Ч. Січ") – 47.82.

25 метрів грудним стилем:
1. Сесілія Кей („Ч. Січ") – 32.19,
2. Марія Ткаченко (СУМ) – 46.94.

25 метрів „метеликом":
1. Ева Ковалюк – 21.32,
2. Наталія Кей – 24.8,
3. Алекса Ковалюк – 25.27.

25 метрів вільним стилем:
1. Алекса Ковалюк – 19.60,
2. Сесілія Кей – 49.68,
3. Марія Ткаченко – 33.00,
4. Маріянна Кей – 33.38.

Естафета 4x25 метрів
Дівчата 10-річні і молодші:
„Чорноморська Січ" – 1:41.62.

Естафета 4x50 метрів
Дівчата 13-14 річні:
СУМ – 2:29.03.

Точки інших чотирьох штафет, що були складені з усіх плавацьких дружин, були відповідно розділені згідно з кількістю плаваків з окремих дружин.

Підсумкова табеля плавацького чемпіонату УСЦАК-2013

1. „Чорноморська Січ", Випані – 142 точки
2. Пласт Канада-США – 61
3. Спілка Української Молоді – 57

Табір СУМ...

(Закінчення зі стор. 11)

За таборування суменят, що проводилося у першому тижні виховно-відпочинкового табору, відповідали Оксана Клег та Віра Леньо, а їм допомагала Марія Джула. Дуже цікавим було для суменят пояснення пожежника Богдана Лучки про небезпеку вогню, а коли до табору приїхала справжня пожежна машина, їхній радості не було меж.

Таборування цього року проходило в ім'я 65-річчя СУМ у Великій Британії й мало гасло „Не правда родить мову, а мова родить правду".

У проводі табору були Володимир Вовчук, Рома Мельник, Мирослава Кохан, Андрій Терлецький, Анна Монярд, Петро Вінтонюк, Софія Федечко, Мирослава Терлецька, Андрій Стасів, Максим Ревко, Марія Джуба-Мітчел – медична сестра, о. Євген Небесняк – капелян. Куховарками були Ксеня Вінтонюк, Тереса Пшеничняк та Анна Кушта.

4 серпня відкриття табору відбулося під дощем, так що на Літургію, яку відслужив канцлер та скарбник Української Греко-Католицької Церкви Великобританії — о. Микола Матвіївський, потрібно було перейти до головної залі „Хортиці".

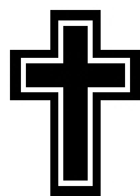
Гутірки під час таборування були присвячені 65-річчю СУМ у Великобританії, 80-річчю Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років, 95-річчю бою під Крутами, 1025-літтю Хрищення України, 200-річчю від дня народження Семена Гулака-Артемовського та 150-річчю від дня народження академіка Володимира Вернадського.

Наймолодші таборовики прибрали собі назву „Тарасівська ніч" і спали у бараках. Під час таборування вони, за участи виховате-лів А. Монярд й Гані Шляхетко, слухали гутірки про українське козацтво. За другу групу молодших таборовиків несли відповідальність М. Кохан і Софія Шляхетко, за старших відповідали Мирослава Матвіївська та Володимир Павлюк. Ще одну групу старших провадили Роман Панас та Наталка Широка. Всіх ройових було 24. Гутірки провадили під час таборування Христина Модла, Оля Стовел, Юля Плювак, Галина Гнилиця, Олександер Космірак, Степан Пасічний та о. Є. Небесняк.

Табір відвідала депутатка Павлина Латам, яка порушила питання про Голодомор в парляменті Великобританії. Вона розповіла про діяльність парляменту.

Усі таборовики вийшли на недалекий міст, щоб провести „Ніч Івана Купала", де запалили багаття і стрибали через вогонь.

С. Федечко редаґувала таборову газетку „Юнацький клич". Їй допомагали Максим Ревко й Степан Гнилиця.

Ділимося сумною вісткою, що 24 червня 2013 року на 81-му році життя відійшла у вічність наша дорога Мама, Бабуня, Сестра та Тета

св. п.

Богданна Зачкевич

з дому Світенко

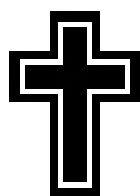
Похоронні відправи відбулися 6 липня 2013 року на Українському католицькому цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Ню-Йорк.

Залишені в глибокому смутку:

донька	- Рома Корчинська
син	- Ростислав з дружиною Марусею
сестра	- Люня Сидорович з чоловіком Мироном
внуки	- Стефан Корчинський
	- Наталка Зачкевич

та ближча і дальша родина.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося болючою і сумною вісткою, що у вівторок, 7 травня 2013 року, на 84-му році життя, в Charlotte, North Carolina, відійшов у вічність наш найдорожчий Чоловік, Батько, Дідо, Шваґер і Вуйко

св. п.

інж. Павло Палієнко

народжений в м. Скєрневіце, Польща, 29 липня 1929 року в родині св. п. Олександри (з Кратів) і св. п Миколи Палієнка

З глибоким смутком

дружина	Александра (зі Савків)
дочки	Раїса Грицук з чоловіком Торі
	Аніка Палієнко
	Александра Іванна Палієнко
	Адріянна Палієнко Курило
сини	Павло Палієнко мол.
	Петро Василь Палієнко
внуки	Микола Грицук
	Людмила Юрій і Наталія Палієнко-Шерман
шваґер	Петро Савка з дружиною Христиною
братанок	Петро Палієнко з дружиною Андрією

ближча і дальша родина в Канаді й Україні.

Похоронні відправи відбулися в церкві св. Гавриїла в Charlotte, North Carolina, 11 травня 2013 року. Спалені тлінні останки будуть перевезені в Україну весною 2014 року.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих просимо складати пожертви в пам'ять Покійного на Пласт, Український Інститут Америки в Ню-Йорку або на Український Музей в Ню-Йорку.

В третю болючу річницю відходу у вічність

св. п.

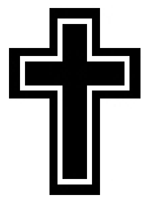
Анатолія Фалька

була відправлена Служба Божа в неділю, 1 вересня 2013 року, в Українській православній церкві св. Трійці - Київського патріярхату, 99 York St., Bridgeport, Connecticut. Панахиду відправив о. Олександер Двініамін. Після Служби Божої всі присутні в церкві були запрошені на поминальний обід.

У глибокому смутку залишились:

дружина	- Надія Фалько
син	- Володимир з дружиною Каті
дочка	- Людмила
внуки	- Наталія, Катруся, Стефанія, Меланія
правнук	- Бенджемен

Вічна Анатолієві пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 11 вересня 2013 року відійшов від нас у Божу вічність, на 88-му році життя мій найдорожчий МУЖ і ДРУГ

св. п.

інж. Андрій Пащук

народжений у м. Луцьк, в родині Волинського посла до Сейму у Варшаві.

Студії інженера завершив в Мюнхенському університеті в Німеччині. Працював інженером в менаджерській ролі у багатьох інженерських-будівельних фірмах в Америці та за границею. Ціле своє життя був патріотом та всією душею працював для добра українських інституцій і для добра нашої української громади.

В 1960-их роках він активно помагав збирати фонди на Українські студії при Гарвардському університеті. Майже 50 років був дуже активним членом та членом дирекції Українського Інституту Америки. Він також був одним із засновників музичних серій при Інституті.

Був жертвенним та великим прихильником Києво-Могилянської академії в Києві.

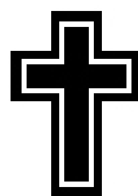
Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 13 вересня, в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж., а відтак на кладовищі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Залишені у глибокому смутку:

дружина - Ляриса Пащук зі своїми дітьми Лярком, Рутою і Калиною з їхніми родинами
кузинка - Оксана Бабюк з дітьми Роксоляною, Андрієм і Тамарою з родинами
кузин - Юрій Мацик з дружиною Аллою і родиною
ближча і дальша родина та приятелі.

Родина просить бажаючих складати пожертви в пам'ять Покійного на Ukrainian Institute of America або на Києво-Могилянську академію в Києві.

Повні болю і смутку,
повідомляємо наших рідних і приятелів
що в суботу, 27 липня 2013 року,
відійшла до свого Творця колишня
Настоятелька Василіянського Чину,
проживши 90 років

св. п.

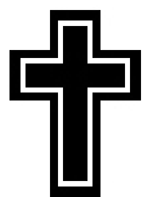
Сестра Надія

д-р Марія Барусевич

яка посвятила своє життя для служби Господеві у Чині Сестер Василіянок. Просимо Всевишнього, щоби прийняв її благородну душу до Себе, туди, де Праведні спочивають.

Від нас, кровно споріднених і Сестер Василіянок духовно споріднених Покійної Сестри Надії просимо спільно молитися за спокій її шляхетної душі.

Родина Качорів -
племінниця Іванна Качор з чоловіком Богданом
їх діти Софія та Іван Качори,
донька Софії - Каміля Ірена Боб'як
(внучка Іванни і Богдана Качорів)

Рада директорів Українського Інституту Америки

з жалем повідомляє, що
11 вересня 2013 року
відійшов на вічний спочинок наш
член, прихильник та колишній директор УІА

св. п.

Андрій Пащук

Протягом кількох десятиліть Андрій Пащук присвячував багато свого часу і сил праці в Українському інституті Америки та на різних керівних посадах – як Директор, член Ради директорів та Виконавчий директор МАТІ.

Андрій Пащук був твердим прихильником і захисником нашої організації, а Його вклад в успішний розвиток Українського інституту є неоціненний. Сліди, які він залишив по собі, будуть мати довго-тривалий ефект.

Його постійна присутність на наших зустрічах, в подіях, його щире зацікавлення в успіхові та розвиткові нашої організації залишаться якорем і надхненням для всіх нас. Нам всім буде його дуже невистачати.

Наші щирі співчуття шлемо Його дружині Ларисі та дітям Лярковi, Руті і Калині з їхніми родинами. Рівнож складаємо співчуття Його друзям та всій Українській громаді.

Нехай спочиває у вічному мирі.

Вічна Йому пам'ять!

У ДЕВЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

св. п. МАРІЇ РУСИНКО

з дому СОТОЦЬКА

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ будуть відправлені 28 вересня 2013 р.

в церквах:

- **св. Миколая в Пасейку, Н. Дж.;**
- **св. Анни у Варрінтон, Па.;**
- **в Кинашеві, Україна;**
- **в Аннотолі, Україна.**

У глибокому смутку залишились:

муж – ПЕТРО
сини – РОМАН з дружиною БАРБАРОЮ
– БОГДАН з донькою ТАНЕЮ
– ОРЕСТ з дружиною ІРИНОЮ і доньками ТАТЬЯНОЮ і ОКСАНОЮ
сестра – ЛЮБА в Україні
кузини – МИКОЛА й ОЛЕКСАНДЕР
та ближча і дальша родина в Україні.

Приятелів і знайомих про молитви за спокій душі покійної МАРІЇ просить муж ПЕТРО з родиною.